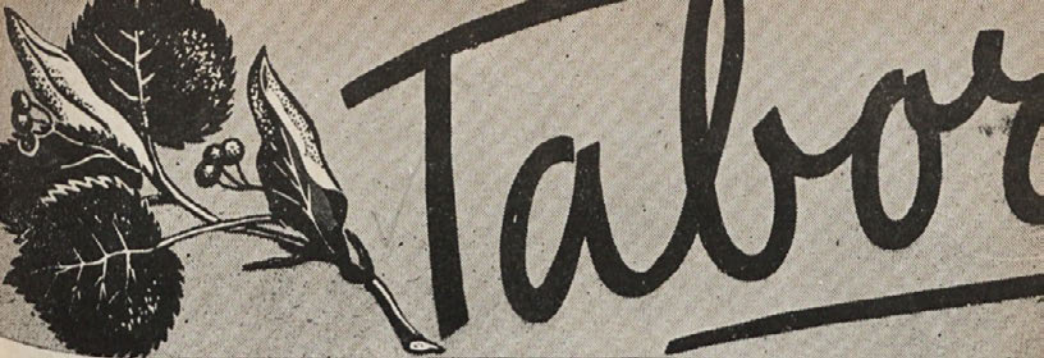




Taboo

¡Libres del mundo, uníos! Por Dios, Pueblo, y Patria!



1971

EL FORTIN

Št. 4

TABOR je glasilo Združenih slovenskih protikomunistov • TABOR je last in vestnik Zveze D. S. P. B. Tabor • Mnenje Z. D. S. P. B. Tabor predstavljajo le članki, ki so podpisani od glavnega odbora Zveze. • Izdaja ga konzorcij. Predsednik inž. Anton Matičič. • Urejuje uredniški odbor; odgovorni urednik Adolf Škrjanec, za lastništvo Ivan Korošec, upravnik Božo Šušteršič.

—::—

TABOR is the voice of the Confederation Tabor of the United Slovene Anticommunists

—::—

TABOR es órgano de la Confederación Tabor de los Anticomunistas Eslovenos Unidos. • Director: Ing. Antonio Matičič, Ramón L. Falcón 4158. Buenos Aires, Argentina

—::—

Imprenta: Talleres Gráficos Vilko S. R. L., Estados Unidos 425, Buenos Aires, Argentina, T. E. 33-7213

—::—

Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 1.060.634

—::—

Naročnina: Južna Amerika 10 pesov Ley 18.188, odn. enakovrednost v dolarju; USA in Kanada 4.— dolarje letno, zračno 7,00 dolarjev; Anglija in Avstralija 1 funt šterling; Evropske države 3 dolarje.

—::—

Naročila, reklamacije, nakazila, dopise in ostalo pošto pošiljajte na naslov: inž. Anton Matičič, Igualdad 1110, José L. Suárez FNGBM, Pcia. de Buenos Aires, Argentina. Telefon: T. E. 796-7513.

NASLOVNA SLIKA

Podoba naroda, ki je v majniških dneh leta 1945 s skromnimi ostanki rešene imetja zapuščal stoletna ognjišča, da bi ušel krvavemu nasilju Stalinovih lakajev na svetih slovenskih tleh, bo zasledovala nosilce rdečega režima in njihove prisklednike v nedogled zgodovine. Če se sinovi teh ljudi v idejni praznini danes rešujejo v samomor, bodo ob zori svobode njih vnuki in pravnuki zaradi sramote preklinjali ne samo njih gnitje, temveč tudi spomin nanje.

PORAVNAJTE NAROČNINO!



Svobodni sveta,
združite se!
Za Boga,
Narod, Domovino!

Abril 1971

BUENOS AIRES

Abril 1971

IMPERANTE NECESIDAD

Los tiempos y los acontecimientos que nos toca a vivir son violentos y muy confusos: el futuro mismo de la humanidad está incierto. Ella misma se halla dividida en dos frentes diametralmente opuestos y luchan entre sí hablando de coexistencia pacífica y del diálogo.

Todos sabemos por la experiencia propia que el agua y el fuego no pueden "coexistir" al mismo tiempo y en el mismo sitio: físicamente esto es imposible y es fácil entender como así también explicar las razones que esto impiden.

En el caso de la coexistencia de las dos frentes ideológicas humanas, las cosas son mucho más difíciles de explicar y de entender, a pesar de que todos sabemos que las ideas básicamente antagónicas nunca podrán coexistir sin conmociones permanentes hasta llegar a la victoria absoluta de una de las partes y que lleva automáticamente a la aniquilación de la parte perdedora.

La así dicha sociedad cristiana y no-comunista, libre y materialmente rica, está moralmente tan debilitada que hoy en día ya no está en condiciones de comprender que la fuerza del movimiento comunista no se basa en la ideología marxista sino en la debilidad moral de sus oponentes.

Esta misma sociedad debe darse cuenta que sin la moral fortificada y basada en la religión y en la fé en Dios, nunca podrá resistir eficazmente a la embestida de los rojos, que infiltrando sus agentes consiguen cada vez mas desmoralizarla y confundirla en sus conceptos básicos.

El único camino posible lo enseñaron nuestros heroicos mártires de hace más de cuarto de siglo, cuando, siguiendo el llamado de nuestro visionario general Leon Rupnik, en las circunstancias más adversas opusieron su resistencia a la embestida del comunismo internacional en nuestra patria lejana clamando:

¡Libres del mundo, uníos!
¡Por Dios — Pueblo — Patria!

Nekaj odgovorov...

Pred tridesetimi leti se je preko naše zemlje zavalilo kolo usode in zdrobilo nešteta slovenska upanja in življenja. Ko se je krvavi vrtnec umiril, je bila slovenska zemlja en sam grob; tisti, ki smo ostali, pa se vsa ta leta še vedno vprašujemo: kako je bilo mogoče?

Mnoga vprašanja bodo za vselej ostala neodgovorjena; ali vsaj mi ne bomo slišali odgovor nanje. Kljub temu pa skozi zakleto steno, ki obdaja usodo preteklo slovenske generacije, tu in tam šine nekaj žarkov, ki počasi, a vse pogostejše osvetlujejo mozaik slovenske tragedije.

Pred kratkim so bili objavljeni medvojni dokumenti Zavezniškega Glavnega stana v Evropi, odnosno v Sredozemlju. Mnogi teh dokumentov pa so še vedno tajni, bodisi, ker je njihova vsebina še vedno predelikatna (saj bi odkrila tudi največjo tragedijo 20 stoletja), bodisi, ker bi bilo verjetno nemogoče dobiti dovoljenje prizadetih držav, da pridejo ti in taki dokumenti v javnost.

Slovensko zdamsko skupnost neveda zanima vse, kar se kakorkoli nanaša na njeno usodo. Tudi v tem pogledu je prišlo na dan nekaj drobcev.

Zavezniki so prvič naleteli na ljudi, ki so bili nasilno odstranjeni s svojih domov, po invaziji Sicilije. Na otoku so odkrili nekaj taborišč vojnih ujetnikov, pa tudi civilnih pripornikov in takrat se je verjetno prvič spregovorilo o usodi „razseljenih oseb“ ali DP-ov, kot so bili uradno označeni. Diplomatska predstavništva kraljeve Jugoslavije so takrat še v polni meri vršila svoje posle in tako je v marcu 1943, nekaj tednov po invaziji Sicilije, jugoslovanska ambasada v Washingtonu opozorila Zavezniško poveljstvo na jugoslovanske vojne ujetnike in internirance in na italijanske državljane slovenskega in hrvaškega pokolenja. Ambasada je zaprosila za sezname teh oseb in vso možno pomoč zanje.

Zavezniško poveljstvo je stvar obravnavalo in slednjič je bilo odločeno, da se vse osebe, za katere bi zaprosila katerakoli zavezniška vlada, pošlje, kamor so bili zaželeni, vsi ostali pa naj se prepeljejo v primerna begunska taborišča, kjer naj bodo v prisotnosti legitimnega predstavnika njihove države zaslišani o svojih željah za bodočnost. Predlog, naj bi bile vse te osebe vključene v zavezniške oborožene oddelke, je bil vsaj začasno zavrnjen, češ da vsled prestanega taboriščnega življenja niso sposobni za takojšnjo vojaško službo.

Delovanje jugoslovanske (kraljeve) diplomacije je iz teh dokumentov

le slabo zaznavno, čeprav gre seveda le za vojaške dokumente. Zavezniško glavno poveljstvo je že februarja 1942 zavrnilo jugoslovansko prošnjo za bombna letala, ki naj bi podprla akcije generala Mihajloviča, češ, da letal enostavno ni (kar je bilo v tistem času verjetno res). Zanimivo pa je, da se je konec leta 1942 za jugoslovansko letalstvo zanimal znani polkovnik Donovan, ki mu pripisujejo ključno vlogo pri organiziranju Simovičevega puča. Donovan je dosegel, da je v Združene države odpotovalo 40 jugoslovanskih pilotov in večje število radiooperaterjev, da se usposobijo za službo v jugoslovanskem (kraljevem) letalstvu.

Naslednji poiskus jugoslovanske diplomacije, kot se odraža v dokumentih Zavezniškega Glavnega stana, pa je bil že v senci naraščajoče notranje zmede v Jugoslaviji, odnosno državljanske vojne. Dolga vrsta dokumentov, mnenj, priporočil in poročil, se nanaša na predlagano jugoslovansko (kraljevo) oporišče v Italiji, odkoder naj bi operiralo tako letalstvo, kot tudi komandni oddelki za napade na nemške postojanke na Balkanu. Za to oporišče je brez dvoma zaprosila londonska begunska vlada, dasiravno tega dokumenta ni v arhivu. Z datumom 11. novembra 1942 pa je bilo odločeno, da bi tako taborišče ne bilo zaželeno zaradi notranje situacije v Jugoslaviji, kjer so — kot pravi dokument — samo partizani ki niso pristaši kraljeve vlade, zapleteni v borbe proti Nemcem. Odločitev je podpisal general Eisenhower.

Ostalo dokumentarno gradivo v zvezi z razvojem v Jugoslaviji je še vedno klasificirano kot „tajno“ in zato ta doba še čaka osvetlitve. V kolikor ne gre le za netočno izražanje, bi se zdelo, da eden od dokumentov, z datumom 11. februar 1944 še izraža neko negotovost, ko govori o „all necessary assistance to all resistance groups“. Edini omembe vreden deklasificiran dokument v tej grupi pa je obvestilo Ameriške Vojne Misije v Moskvi zunanjemu ministrstvu v Washingtonu dne 27. septembra 1944, ki pravi, da je bila misija obveščena, da je Molotov zaprosil Titovo provizorično civilno upravo za dovoljenje za vstop Rdeče Armije na jugoslovansko ozemlje vzdolž madžarske meje. Te čete bi jugoslovansko ozemlje takoj spet zapustile, ko bi bila njihova naloga (zasledovanje nemških edinic) zaključena. Molotov je istočasno (!) tudi sporočil, da so Jugoslovani odobrili to prošnjo pod pogojem, da bo za sovjetskimi linijami v Jugoslaviji delovala izključno Titova vojaška in civilna uprava.

Mišljenje, da zavezniške oblasti niso bile poučene o resničnem položaju v Jugoslaviji, bi verjetno precej omajal dokument, ki govori o „Alleged use of American arms and equipment in civil strife within Yugoslavia“. (Uporaba ameriškega orožja v civilni vojni v Jugoslaviji). Dokument je datiran 10. oktobra 1944. Žal pa so deklasificirana samo spremna pisma: dokumenta samega pa ni v arhivu.

Zadnje in kritično poglavje slovenskega protikomunističnega tabora se je pričelo odigravati 1. maja 1945, ko so prve slovenske, srbske in hrva-

ske enote prišle v stik z zavezniškimi oddelki v Furlaniji, to je onstran Soče pri Gorici. Še istega dne je bilo v zgodovinske arhive zapisano tudi ime človeka, ki mu v veliki meri dolgujejo življenje vsi, ki so 1. maja 1945 prestopili Sočo pri Gorici: Alexander C. Kirk, Political Adviser, Allied Forces Headquarters, SACMED (Supreme Allied Commander, Mediterranean).

Kirk je 1. maja 1945, torej samo nekaj ur potem, ko se je pričel prehod preko Soče, poslal v Washington nujen telegram, v katerem obvešča Zunanje ministrstvo, da se fronti približuje okrog 20 tisoč Ustašev in 15 tisoč Mihajlovičevih vojakov. Telegram je delno netočen, ker na tem področju ni bilo večjih ustaških enot, temveč le enote Hrvatskega Domobranstva.

Naslednji dokument govori o tem, da je Zavezniško vrhovno poveljstvo razpravljalo o vprašanju teh oddelkov (discusses 15,000 anti-Tito Yugoslavs in Venezia Giulia). Padel je predlog, da se jih vrne Titu, da ne bi bilo Zavezniško poveljstvo obremenjeno z njihovim oskrbovanjem. Ambasador Kirk je tedaj zavrnil ta predlog, češ, da morata o tem odločiti Washington in London, ne pa poveljstvo samo.

2. maja 1945 ob 7 h. zvečer je bil iz Washingtona poslan telegram Zunanjega ministrstva, ki navaja tri možnosti (options) v zvezi s temi „anti-Tito“ Jugoslovani:

- a) use them as auxilliary troops (!);
- b) return to Tito;
- c) disarm and put into refugee camps.

(a) uporabiti kot pomožne čete (!); b) vrniti Titu; c) razorožiti in namestiti v begunska taborišča).

Isti telegram navaja mnenje britanskega Zunanjega ministrstva: „option “C” the only one acceptable“ (sprejemljiva je le možnost “c”). Ameriško Zunanje ministrstvo nato izraža svoje soglasje z britanskim mnenjem: Disarm and station in camps. **Only those wishing to return should be repatriated.** All others to be stationed in camps. War criminals, if any, to be handled accordingly. (Razorožiti in namestiti v taborišča. Samo tisti, ki to želijo, naj bodo repatriirani. Ostali naj bodo nameščeni v taboriščih. Če je med njimi kak vojni zločinec, postopati po predpisih.)

Primorsko domobranstvo, Srpski Dobrovoljci, Djujićevi in Jevdjevićevi četniki, Notranjski in Primorski slovenski četniški odred in številni civilisti so bili s tem rešeni.

Istega dne 2. maja 1945 je bil registriran tudi dokument, ki je verjetno ključni dokument glede usode „disidentskih“ Jugoslovancev; vendar ta dokument še ni deklasificiran.

Teža dogodkov se je zdaj premaknila v Avstrijo, na Koroško. 14. maja 1945, se je (britanski) Lt General Sir Brian H. Robertson, Chief Administration Officer AHQ, obrnil na Kirka, češ da begunci ovirajo operacije, in predlagal, da se jih vrne v Jugoslavijo. Kirk je to spet odklonil, češ, da spada ta odločitev v Washington in London.

Kirk je naslednji dan, 15. maja, poslal iz Caserte nov telegram v Washington, v katerem pravi: „Some 30,000 Slavs on border Yugoslavia crossing into British territory as protective forces of White Yugosl pushed back by Tito forces. British making temporary arrangements their welfare but request directions as to whether they are to be returned to Tito if called for. Refugees would not be willing to return and force would be necessary“.

(Okrog 30 tisoč Jugoslovancev je prestopilo jugoslovansko mejo in prešlo na britanski teritorij, kot zaščitne čete za Bele Jugoslovane, ki so jih pregnale Titove sile. Britanci so izvedli začasne korake za njihovo oskrbo, vendar prosijo za navodila, če naj bodo vrnjeni Titu, če bi ta to zahteval. Begunci ne bodo hoteli iti in potrebna bi bila sila).

Sledi obširna, le delno deklasificirana dokumentacija, ki omenja tudi navedbe dr. Mihe Kreka in se zaključuje z vprašanjem ameriškega Zunanjega ministrstva, zakaj je bilo kljub odobritvi „option c“ vrnjenih: 12,196 Hrvatov, 8,263 Slovencev, 5,480 Srbov in 400 Črnogorcev.

Zakaj Kirk ni uspel na Koroškem, dokumenti ne pokažejo.

Iz dokumentacije o „vojnih zločincih“, je razvidno, da je Titova vlada predložila zavezniškimi oblastem 4 liste. Na prvi so bili v glavnem Srbi, na drugi Slovenci (gen. Rupnik št. 1.), na tretji je bil samo Ante Pavelić, na četrti pa, kot kaže, manj znane osebnosti.

Med dokumenti, ki govorijo o osebnosti generala Mihajlovića, je obširna korespondenca o njegovi eventualni usodi, če bi se prebil do zavezniških položajev. Odločeno je bilo, da Mihajlović v nobenem slučaju ne bo izročen Titu; toda ameriško zunanje ministrstvo je odklonilo britanski predlog, naj bi v Jugoslaviji odskočila skupina padalcev, ki bi Mihajlovića rešili in prepeljali na zavezniško področje.

Kot zaključek te žalostne zgodbe pa naj bo naveden telegram, ki ga je avgusta meseca 1945 Winston Churchill poslal maršalu Alexandru. Churchill je imel izredno lastnost, da se je svojih najtežjih napak takoj zavedel in jih tudi priznal. V telegramu pravi: Every person who was forced to return to his native country is a future enemy of England... (Vsakdo, ki je bil prisilno vrnjen, je bodoči sovražnik Anglije.)

Lahko bi torej rekli, da po Titovi zaslugi vsaj v tej kategoriji Anglija nima dosti sovražnikov, ker so bili takoj pobiti...

Zgod. Odsek ZDSPB TABOR

KATYN – KOČEVJE – KAJN

KATYN

V članku kanadskega dnevnika, po katerem povzemam te podatke, ni povedano, če je Katyn pri Smolensku v Sovjetski zvezi kraj ali mesto; v njem je le govora o Katynskih gozdovih. Torej nekaj sličnega, kot je za nas Slovence, Hrvate in Srbe — Kočevski rog!

(Za boljše razumevanje mlajšega rodu: Ko je Hitler napadel Poljsko, je tedanji Hitlerjev zaveznik — Stalinova Sovjetska zveza — udaril v hrbet Poljakom. Tako sta si dva totalitarca — eden od teh je bil brat -- Slovan — Kajin — razdelila Poljsko.)

Avtor članka začenja z besedami: Danes je star mož in grenkoba in nestrpnost je zamenjal z razočaranjem in ironičnim humorjem.

Kar išče je pravica. Ker je ne more doseči, bi rad videl, da se izve resnica; zgodovinska resnica; razčiščeno dejstvo. To je vsekakor dovolj malo.

General Jerzy Grobicki je zdaj star 78 let. Živi v Torontu in ima posebno čast, da je preživel oficir Katynskih gozdov iz druge svetovne vojne in pokolja 15.000 poljskih oficirjev, ki so jih Sovjeti ujeli l. 1939, v času, ko sta bila Hitler in Stalin zaveznika.

Pokolj v Katynu še vedno išče dušo vsakega Poljaka, pa naj bo že nekomunist, antikomunist ali prokomunist. To je pokolj, ki nikoli ni bil uradno priznan in pojasnjen. Krivda nikoli dokazana, čeravno vsakdo ve, da so ga storili Sovjeti in ne nacisti.

Gen. Grobicki je bil rešen Katyna zgolj po naključju. Zamudil je vlak, ki bi ga popeljal v smrt, ker je bil bolan in ga nemški vojaški taboriščni zdravnik ni pustil na pot...

Grobicki, tedaj konjeniški polkovnik, je tako dosegel zadnji vlak iz taborišča Kozielsk blizu Smolenska, ki je bil obrnjen od Katyna s približno 170 potniki-ujetniki, ki so bili rešeni smrti.

Kakor je sedaj znano, sta še dva druga vlaka poljskih oficirjev spremenila smer iz oficirskih taborišč Starobelsk in Ostaškov. Tako je okrog 400 poljskih oficirjev od celotnega števila 15.000 ušlo smrti. Do danes nihče ne ve — zakaj?

„Stalin je storil napako. Moral bi nas vse pobiti, če je mislil zakriti resnico za vedno“, pravi gen. Grobicki. „Katyn sedaj ni važen za nas... Mi poznamo boljševike in vemo resnico; ampak zapadni svet se očitno noče ničesar naučiti... Za Anglosaksonce je težko razumeti. Nobena izmed njih držav ni bila okupirana po boljševikih... Mi vemo, baltski narodi vedo; in mi ki smo sedaj Kanadčani, smo v skrbeh...“

12. aprila 1970 je bila 30. obletnica pokolja v Katynskih gozdovih. V Kanadi, USA, Britaniji in ostalem svetu so Poljaki imeli javna zborovanja z zahtevo po nujnosti, da se prizna resnica in krivda dokaže.

Sovjeti se še vedno uradno sklicujejo, da so Poljake pobili Nemci. Vsaj zadnjih osem let imajo Združeni narodi dokaze preiskave leta 1952, katere pa so odklonili oceniti ali objaviti.

Zapad v zadevi Katyna ni ne čist ne pošten. Ko so Nemci odkrili katynska grobišča leta 1943, sta Francija in Anglija trdno podpirali Sovjetsko zvezo, češ da je to delo Nemcev.

Poljaki, ki so bili ujetniki v SZ in so bili osvobojeni po Hitlerjevem napadu na Sovjetsko zvezo, so prepričani, da so krivi Sovjeti. Toda njihove trditve so zavezniki vedno zavračali... Kljub kopici dokazov o sovjetski krivdi, je bil tudi predsednik Roosevelt eden od tistih, ki je to trditev odklonil. Rekel je: „Vojaške nujnosti zahtevajo žrtev od zvestih zaveznikov — vključno naših lastnih principov — da zadržimo Sovjetsko zvezo od tega, da bi sklenila poseben mir z nacisti.“

Da bi obdržali Stalina, sta Britanija in USA prodali svobodno Poljsko v Jalti in v Potsdamu.

Dejansko so v Katynu našli samo 4.500 trupel; vsi so bili iz taborišča Kozielsk. Sta pa še dva Katyna nekje v Sovjetiji, ki še nista odkrita; ali vsaj še ne poznana. Po generalovi trditvi so preživeli govorili, da so Sovjeti poljske oficirje naložili na majhne ladje in jih potopili v Belem morju.

Skrivnost v Katynskem pokolju je 50 trupel Sovjetske NKVD (to je isto kot Titova VOS, VDV, OZNA ali sedanja UDBA — op. pisca), za katere ugibajo, da so bili tisti, ki so izvršili streljanje. To je bila običajna Stalinova taktika, da je likvidiral likvidatorje in s tem odstranil priče. Dokumente in nedečakana pisma so našli skrita med razpadajočimi trupli v čevljih. Posebno zanimiv je bil dnevnik majorja Solski-ja, datiran z dne 9. aprila 1940., da so „ujetniki-oficirji bili odpeljani neznano kam v gozdove... denar, pasovi, ure, žepni noži, poročni prstani itd so jim bili porabani... mi smo v skrbeh...“

To je bil njegov zadnji del. Dnevnik so dobili v čevlju na njegovem truplu.

Ko je gen. Grobicki pričal pred ameriškim odborom za preiskovanje okoliščin, dejstev itd pokolja v katynskih gozdovih l. 1952, je to imenoval: genocid — uničenje možganov poljskega naroda.

Pravi: „V prvi fazi so nas hoteli spreobrniti h komunizmu. Ko so videli, da to ni mogoče, so rekli: To so ljudje, ki niso nam samo nepotrebni, ampak so nam celo nevarni. Zato jih bomo onemogočili...“

Ko je gen. Grobicki prišel po vojni v Britanijo, so mu pokazali sliko, če more identificirati človeka.

„Vsekakor“ pravi on. „To je brigadni general Zarubin, komandant NKVD v našem taborišču Kozielsk. — Zakaj?“

Potem so mu povedali, da je to slika Georgija Zarubina, sovjetskega

ambasadorja v Vel. Britaniji, ki je bil pozneje tudi ambasador v Kanadi in USA.

Zarubin je bil ambasador v Kanadi, ko je Igor Guzenko „izbral svobodo“ in razkril prvo in najbolj važno sovjetsko vohunsko mrežo v poveljni dobi.

Guzenko se spominja asistenta sovjetskega vojaškega atašeeja, podpolkovnika Motinova — istotako NKVD člana —, ki je povedal skupini v ambasadi, da so Sovjeti postrelili Poljake. „On ni niti skušal potvarjati stvari“, pravi Guzenko.

Motinov je bil tisti mož, ki je nosil iz Kanade v Moskvo uran, katerega je pripravil atomski vohun Allan Nunn May.

Zakaj se po 30. letih gen. Grobicki še vedno ukvarja z zadevo Katyna?

Ta poklicni oficir, ki je od tedaj naprej imel različno delo — od univerzitetnega predavatelja do trgovskega uslužbenca — pravi: „Imam dolžnost do svobodnih ljudi sveta in istočasno dolžnost do svojih tovarišev, ki so sedaj v grobovih...“

Na pol pozabljen pokolj v katynskih gozdovih ni posebno važen v današnjih dneh. Ameriški My Lai in 20 let staro britansko pobijanje v Malaji je prišlo na dan.

Nekaj vlad zapadnih držav misli, da bi bilo dobro razčistiti zadevo Katyna — tudi z riskiranjem užaljene Sovjetske občutljivosti. Toda lažje je sporno vprašanje prepustiti zgodovini, da ona registrira in debatira, ne da bi prišla do končnega zaključka... Samo Poljska s skupino gen. Grobickega in tistimi, ki so preživeli po nesreči in kateri sedaj trkajo na vest sveta vedo, da v tem slučaju pravica še ni storjena, krivda ne dokazana, resnica ne poznana...

Ob čitanju zgornjega članka so se mi porajale misli: Kaj je bil vzrok sovjetskega pokolja poljskih oficirjev? Je bil to samo ideološki ali tudi zgodovinski obračun s Poljaki? Verjetno oboje!

V aprilu 1920 so pogajanja za premirje med Poljaki in boljševiki propadla. Poljaki so začeli novo ofenzivo in v maju zasedli mesto Kijev v Ukrajini. Zaradi preobsežnosti fronte in ozemlja pa so se morali umakniti pred močnejšimi boljševiki, kateri so jih potisnili nazaj do Varšave. Tedaj so prišli Poljski na pomoč prostovoljci iz USA in Kanade in pod vodstvom maršala Pilsudskega prebili boljševiško fronto in zmagali 16. avgusta 1920. To zmago nad boljševiki Poljaki imenujejo: „Čudež na reki Visli“. S tem so Poljaki prisilili boljševike na mirovna pogajanja v marcu 1921 v Rigi (Latvija). Ta zmaga je preprečila komunističen pohod v Evropo za 25 let.

Pri opisovanju svoje zgodovine za tuje bralce Poljaki tudi niso dosledno pošteni do svojih zaveznikov. Pozabijo namreč razčistiti zadevo o u-

krajinskih nacionalistih, ki so se borili pod vodstvom Simona Petlyuara proti Rusom — „rdečim“ ali „belim“ za svobodno Ukrajino. Petlyuara je imel v glavnem vso podporo ukrajinskega kmečkega prebivalstva. Ker so bili Poljaki zgodovinski nasprotniki Rusov prav tako kot Ukrajinci, so postali naravni zavezniki v boju z boljševiki. S pomočjo Petlyuara in njegove vojske so Poljaki premagali boljševike in zasedli mesto Kijev.

Ko so Poljaki sklenili mir z boljševiki, niso več potrebovali Ukrajincev in so vojsko Simona Petlyuara in njega samega — po trditvi Ukrajincev — internirali! Ukrajinci, ki so po mirovni pogodbi pripadli Poljski, so bili zatirani (v Galiciji). V katoliški in demokratični Poljski se Ukrajinci niso smeli imenovati po narodnosti, ampak po veroizpovedi: Grkokatoliki in ne Ukrajinci. Staro ukoreninjeno nasprotstvo med njimi je z internacijo Petlyuara in njegove vojske ustvarilo Poljsko Ukrajinsko vprašanje, ki je tako zelo podobno srbsko-hrvaškemu...

Skoraj 25 let pozneje, ko so Poljaki umirali ne samo za Poljsko, temveč za „zaveznike“, in ko je poljska vlada v Londonu imela 250.000 vojakov na zavezniški strani, pa je bila od mirovnih pogajanj izključena: njena vojska sicer ni bila internirana, pač pa je sprejela status, katerega vsi poznamo — D. P.-jevcev!

Nam vsem pa je ostal samo še — ironičen humor!

KOČEVJE

Kdo izmed nas ga ne pozna? Kočevski rog — slovenski Katyn! še mnogo strašnejši je od Poljskega! V Katynu so od 15.000 oficirjev našli samo 4500 trupel. Kako slične so številke! Okrog 14.500 pobitih domobrancev. Koliko tisoč domobrancev je pobitih v Kočevskem rogu in koliko v drugih množičnih grobovih, to bi lahko razkrili samo arhivi VOS-a, VDV, odnosno komunistične partije Slovenije in Jugoslavije. Poljaki se za odkritje Katyna lahko zahvalijo svojim sovražnikom, ki so v njem iskali svoj političen kapital. Njihovi „zavezniki“ ga nočejo priznati, ker se njihovi interesi križajo s poljskimi.

Nauk, ki iz tega nastane za vse male narode, je očiten: Samo čuvati svoje narodne interese v konfliktu med velikimi. To je edina zrelost pametne politike. Tako šele moremo doumeti pravilnost in zrelost gen. Rupnika in njegovega slovenskega domobranstva.

Med Katynom in Kočevjem je razlika. Pokolj v Katynu je zgodovinsko-ideološkega značaja. Za obvladanje mase je bilo treba uničiti možgane poljskega naroda, to se pravi: inteligence. Ta je namreč bila tista sila, ki je preprečila boljševizacijo Evrope za 25 let!

Pokolj v Kočevju in drugih krajih je drugačen od poljskega. Tukaj ni pobijala Stalinova NKVD, ampak slovenska VOS, VDV; toda ista Stalinova klika slovenskih in jugoslovanskih Stalinovih hlapcev. Tu ni bilo imperialističnih teženi, ampak izrazito samo ideološka zaslepljenost. Tu

niso umirali samo možgani slovenskega naroda, se pravi inteligenca (te je bilo med njimi sorazmerno malo), temveč je umirala slovenska proletarsko-kmečka masa, ki ni marala, ali pa ni mogla sprejeti s tujo učestvostjo okuženih možganskih celic večine slovenskega izobraženstva in polizobraženstva. Ta slovensko-jugoslovanska Stalinova klika ni imela strahu pred političnim vodstvom brez programa. Imela je strah pred maso, ki je v svojem obupu prišla za zadnjo bilko — samoobrambo!

Tako danes razumemo, zakaj možgani slovenskega naroda doma ali v tujini molče o slovenskih Katynih in zakaj jih hočejo čimprej zakriti s pozabljenjem.

Veliki sveta hočejo zakriti Katyn, ker imajo strah pred svojimi My Lai, Malajo itd. To je mednarodna zadeva; krivda pripada zmagovitim.

Pokoli v Jugoslaviji so tudi delno mednarodna zadeva, vendar tuji pri njej igrajo vlogo Pilata. Razčiščenje komunističnih pokoljev in njih prikazovanje v svetu pa je stvar slovenske in jugoslovanske politične emigracije, v kolikor ni svojo „politiko“ skoncentrirala samo še na obisk domovine in uživanja pokoja v LR Sloveniji in Federativni Jugoslaviji.

KAJN

Grobove v Katynu, Kočevju, Teharjih itd. je prerastel mah. Nekaj prahu bodo morda našli še v zgodovini. Na teh množičnih grobovih pa nihče ne prižge sveče; ne postavi križa! Človek bi pričakoval, da bodo voditelji ideološkega tabora, kateremu smo pripadali slovenski domobranci, v svojem konkordatu dosegli vsaj to za poklano vojsko brez procesa, da bi morilci in zmagovalci na množičnih grobovih postavili vsaj — KRIŽ!

Križ ni vera; je samo simbol, ki je izrezan, izklesan ali narejen iz kakršnegakoli materiala. Lahko se je sklicevati na njega; to pa še zdaleč ne predstavlja ideje in naukov Njega, ki je na njem umrl! Čemu se torej bojijo postaviti križ? Samo zato, ker bi križ predstavljal znamenje slovenske Kalvarije in kazal krivdo voditeljev, ki so se morali poslužiti tujcev, njih pomoči in izdajstva, da so mogli zavladati.

Politične umore je lahko najti povsod; iz njih se rodijo „izdajalci“ in „svetniki“. V vseh takih primerih gre le za politična, filozofska in podobna vprašanja. V vseh primerih gre za intelektualce, ki hočejo spremeniti družabni ali politični sistem. V takih slučajih običajno ne istovetimo obsodbe in umore s kriminalom.

Čisto nekaj drugega pa je, človeka ali celo množice ljudi brez vsakršnega procesa enostavno pomoriti. Tako dejanje ni nič drugega kot kriminal. In če je povrh storjen po ljudeh iz istega naroda, nosi še pravi pečat kajnovstva. Vsi pa, ki ob takem zločinu molčijo, ga zakrivajo, zagovarjajo, hočejo pozabiti in čimprej izbrisati, so radi svojih osebnih, skupinskih ali kakršnih koli že interesov, so indirektno ali celo direktno sokrivi in jih kratko imenujemo: malikovalce zločina!

Borba, borba, borba

Poznani češki časnikar **Josef Josten**, ki je bil svojčas tudi tajnik češkoslovaškega zunanjega ministra **Jana Masaryka**, katerega so komunisti leta 1948 umorili s tem, da so ga vrgli skozi okno, je takoj po srečnem pobegu na Zahod še istega leta v Londonu organiziral emigrantsko časnikarsko agencijo „**Svobodni češkoslovaški tisk**“, ki je edina in edinstvena časnikarska agencija protikomunističnih beguncev v svobodnem svetu. Vzdržujejo z izključno podporo čeških in slovaških protikomunističnih beguncev. S kvaliteto svojega razmnoževanega angleškega biltena **Features and news from behind the Iron Curtain** že nad 23 let prodira na strani svetovnega tiska. Prav njegova časnikarska agencija je n. pr. leta 1967 prejela in razširila preko svetovnega tiska poznani manifest čeških in slovaških piscev. Poleg poročil, ki jih sicer ni mogoče zaslediti v nobenih drugih virih **Josef Josten** piše za svoj bilten tudi uvodnike, ki so prava živa vest urednikov zainteresiranega tiska. V št. XXIII, 7 (1054) biltena z dne 3. 3. 1971 je pod gornjim naslovom napisal kratek uvodnik, iz katerega posnemamo spodnje stavke, da se ob njih zamislijo tudi naši bralci. — **Op. ured.**

Ko so prezgodaj umrlega laburističnega voditelja **Hugha Gaitskella** po nekem hudem političnem porazu vprašali, kaj poslej še preostaja, je odgovoril: „**Borba, borba, borba!**“

Ves svet, Vzhod in Zahod, od Varšave in Prage do Moskve, od Caira do Londona, od Havane do Washingtona in vse druge prestolnice našega planeta se nahajajo v strašnih prilikah. Vojne, stavke, demonstracije, brezposelnost, inflacija, bankrot, korupcija, prelomi dogovorov in danih besed, razizem, koristolovstvo in prevare so na neprestanem dnevnem redu. Še sam **Tesaurus** ne bi mogel najti zadostnih izrazov, s katerimi bi lahko verno popisal vso nemoralno, krutost in pokvarjenost našega časa. V popolnem nasprotju s svojim poslanstvom tudi Organizacija Združenih Narodov — ta takoimenovana nadzgradba mednarodne koeksistencije — ne vidi, ne govori in ne sliši resničnega hudobca.

Ko je bila v Vzhodni in Srednji Evropi kruto zadušena svoboda, so begunci z izpostavljanjem svojih življenj prekoračili železno zaveso, dosegli svobodni svet in pripovedovali svojo veliko zgodbo. Takrat so jim vsi odgovarjali: „Pri nas kaj takšnega ni mogoče!“ Prav to pa je premnoge najbolj skrbelo. Zakaj, ko so postale žrtve sovjetskega imperializma **Romunija**, **Madžarska** in **Poljska**, so tudi Čehi še vedno vztrajno ponavljali prav iste besede: „Pri nas kaj takšnega ni mogoče!“ In vendar se je zgodilo tudi tam in natančno tako prvič že leta 1948!

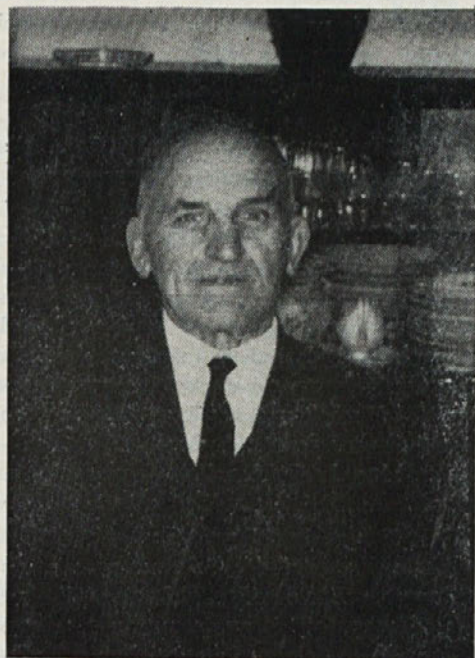
Kdo pa je kriv vsega, kar se dogaja dandanašnji? Sleherni misleči človek je v svoji glavi namreč že moral narediti autopsijo sovjetske zločinske bande v Kremlju. Zato je na zapadni polobli mogoče ugotoviti tri krivce: — 1. Tisk in druga sredstva za množično vplivanje, katerih resnične naloge in poslanstvo je zasenčila propaganda. — 2. Prav tako niso brez krivde politični voditelji; nekateri bolj, drugi manj. — 3. Molčeča večina — to smo mi, trpeči, pa kljub temu apatični in komodni ljudje brez načel in smisla za žrtev.

Kako se je mogoče rešiti iz tega položaja? — Genialni, pa prehitro pozabljeni W. J. Brown je opozoril: „Svoboda ne daje drugemu pravice, da bi jo ubil.“

Zato: Borba, borba. borba!

NAŠI MOŽJE

PROF. DR. SREČKO BARAGA — 70-LETNIK



Če ne bi znova in znova prekontrolirali podatkov naše kartoteke, ne bi mogli verjeti. Saj se najbrž tudi njemu samemu zdi neverjetno. Ne samo, kdor ga pozna osebno, temveč tudi tisti, ki ga pozna samo kot živahnega, sočnega predavatelja in govornika, pa pisca razgledanih in temeljitih člankov in razprav, bo zares težko verjel, da je prof. dr. Srečko Baraga napolnil 70 let.

Ker pa naši dokumenti niso ponarejeni, z veseljem povemo vsem našim bralcem in preko njih tudi drugim, ki mu najbrž samo zaradi njegovega mladostnega in živahnega izgleda niso čestitali, da je bil rojen na god. sv. Jožefa, dne 19. marca 1901 v Šmarati pri Starem trgu na Notranjskem.

Njegov curriculum bi bil v kratkem sledeči: Po dovršeni ljudski šoli se je šel učiti za trgovca na Reko. Toda na srečo je domači kaplan odkril fantove sposobnosti in dočregel,

da je sicer pozno, pa končno vendarle zapustil trgovino in šel z 20 leti v šolo. Maturiral je leta 1927 na III. državni realni gimnaziji v Ljubljani. Kar v tej zvezi moramo zapisati, da je dobil v maturitetnem spričevalu oceno za vedenje samo — dobro. V tem namreč vidimo razlago za dejstvo, da zaradi njegove značajne živahnosti, neugnanosti in korajže ter umske bistrosti mi in premnogi drugi težko verjamemo, da stoji pred nami sedemdesetletnik. Po maturi se je vpisal na univerzo in leta 1932 diplomiral na filozofski fakulteti v Beogradu. Proforski izpit je naredil iz jugoslovanske književnosti in srbsko-hrvaškega jezika kot glavnega, iz narodne zgodovine, latinščine in ruščine pa kot sporednega predmeta. Dne 11. februarja 1943 je potem še doktoriral na ljubljanski univerzi z disertacijo „Službena leta Janeza Trdine“, ki je izšla v Domu in svetu. Kot profesor je pred vojno služboval v Novem mestu, Mariboru, Ptuju, nominalno na Jesenicah in končno tudi v Ljubljani, kjer je poučeval tudi med vojno, dokler po prizadevanju prezidenta gen. Leona Rupnika ni odšel v Idrijo, ker so na Primorskem in Goriškem že takrat slovenske šole zopet začele odpirati svoje učilnice povsod tam, kjer je slovensko domobranstvo vzpostavilo varnost in red. Ob koncu vojne je skupaj s pokojnim svetnikom **Karlom Škuljem** na čelu večje skupine protikomunističnih beguncev odšel preko Koroške v Italijo, kjer je v taboriščih nemudoma začel organizirati šolstvo za begunsko mladino. Tako ni slučaj, da je bil poveljni organizator slovenskih in tudi hrvaških šol pod Zavezniško Vojaško Upravo v Trstu. Po odhodu v Argentino je poleg svojega dnevnega dela za obstanek prenesel vse svoje rodoljubje, sposobnosti in delavnost na najrazličnejša področja emigrantske dejavnosti. Če končno povemo še, da se je leta 1929 poročil z gospo **Kristino Mlakar**, ki mu je dala enega sina, bi bilo procelje, za katerim se odigrava plodno življenje tega pristnega slovenskega izobraženca, v kratkih potezah orisano.

Ker nismo za to specializirana revija, prepuščamo prikaz sadov, ki jih je naš slavjenec nakopičil na šolniškem, književnem in znanstvenem področju, tistim, ki bi se ga morali glasno spomniti ob tem njegovem lepem jubileju.

Mi, ki bi hoteli biti nosilci nadaljevanja mogočne ideje, za katero so umrli najboljši izmed nas, bi se mu ob tem jubileju radi dostojno zahvalili za njegovo značajno, načelno doslednost v poslanstvu, ki nam ga je naložila najtežja doba naše zgodovine, in zaradi katerega se je naš mali narod preko svojih mrtvih junakov povzdignil do zgleda za vse svobodoljubno človeštvo.

Prof. dr. Srečko Baraga je namreč eden izmed tistih, v katerih je edino resnična narodna revolucija slovenskega domobranstva ob času komunistične veleizdaje pustila tako globoko sled, da jim je bila tudi pot v neznano lažja in da so tudi trdote življenja na tujem znali prekovati v zaklade, ob katerih se bodo krepili dolgi rodovi Slovencev, ki pridejo za nami.

V tej zvezi moramo pokazati predvsem na posebno stran njegovega

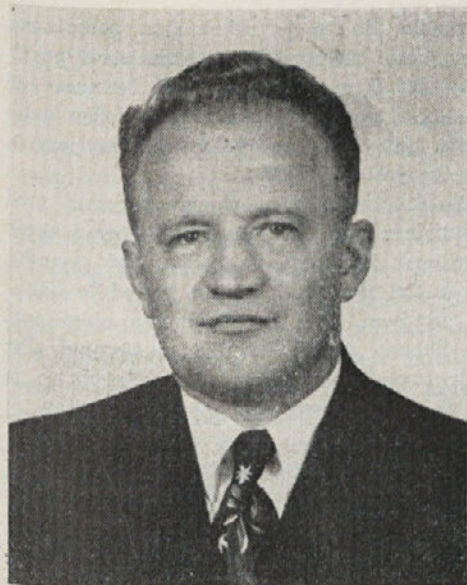
pionirskega dela pri organiziranju slovenskega in hrvaškega šolstva pod Zavezniško Vojaško Upravo po vojni v Trstu. Koliko čistega idealizma, koliko požrtvovalnega rodoljublja, koliko duševnega in telesnega napora je bilo vloženega v to, bi lahko pravilno ocenili samo tisti, ki so našemu slavljenču takrat stali ob strani. In vendar so ga rdeči nasilniki, ki bi zaradi tisočev in tisočev tiskanih strani svojih laži radi šli v zgodovino kot osvoboditelji slovenskega naroda, prav zaradi tega idealizma, rodoljublja in naporov v odsotnosti **obsodili na smrt samo zato, ker je pač njihov idejni nasprotnik**. Toda resnična zgodovina, tista, ki se ne bo hranila z lažmi na rdečih knjižnih policah, je v svoji pravičnosti neizprosna. Ko bodo pod njeno sodbo zgrmele vse tone za trenutni režim zlorabljenega papirja v obupni nič, bo v analih naše žitnosti zablestelo tudi ime prof. dr. Srečka Barage v žarkem osvetljenju idealnega slovenskega izobraženca, ki je ob svojem času znal postaviti pravega moža na pravo mesto v delu in žrtvi za svoj narod.

Ker je takšen bil že doma, je takšen odšel in ostal tudi v emigraciji. V tem osvetljenju je samo logična njegova pot skozi novi odsek plodnega življenja.

Kot javnega delavca, ki je z resnično zaskrbljenim srcem zasledoval usodo svojega naroda, ga torej nujno zasledimo med zastopniki Slovenske Ljudske Stranke (SLS) na usodnem sestanku Narodnega Odbora z generalom Rupnikom pri škofu Rožmanu dne 28. aprila 1945. Zaradi iste notranje nuje postane poslej ne glede na svoje osebno politično opredeljenost in morebitne zamere neustrašen kronist in ocenjevalec takratnih dogodkov in njihovih nujnih posledic. Zato ga nujno najdemo tudi še danes med tistimi, ki hočejo mimo svetovnopolitičnih vretij in idejnih zmed ohraniti vzvišeno poslanstvo slovenskega domobranstva kot neoskrunjen vzor ne samo za bodoče slovenske rodove, temveč za vse svobodoljubno človeštvo.

Prav v tem je prof. dr. Srečko Baraga mimo bogatih sadov, ki jih je nakopičil na šolniškem, književnem in znanstvenem področju, pravi zgled za premnoge naše izobražence, ki se odtujujejo naši slovenski resnici v ne-načelnem umiku s pozicij, na katerih bi zaradi svojih talentov morali dati največ. Naš slavljenec pa nosi **Boga — Narod — Domovino** zavestno v sebi. To je dokazal preko svojega šolništva v domovini in v emigraciji, to dokazuje s spisi, ki nosijo resen pečat temeljitega študija, to očituje v svojih sočnih predavanjih in govorih, to je njegova oznaka v komentarjih in — kar mogoče ni najmanjša njegova zasluga — to pronica iz njegovega sodelovanja pri naši reviji, kjer so kljub skromni anonimnosti prav njegovi prispevki mogoče najbolj brani. Kar pa v dokaz naše zgornje trditve moramo postaviti na poseben svetilnik, je njegovo neumorno garanje ob organizaciji in napredku zavetišča škofa Gregorija Rožmana.

Zato ob tem njegovem jubileju mogoče kar preveč egoistično, pa zato tem bolj iskreno želimo, da bi nam Bog dal še mnoga, mnoga leta črpati iz bogatih virov njegovega idejno jasnega mladostnega zanosa.



Kolo časa se nemoteno vrtilo dalje in mimo nas tiho smuknejo življenjski jubileji naših članov. Kdo ve, koliko smo jih že zgrešili. Toda tu in tam le kakega ujamemo vsaj za rep in se spomnimo slavljenca, ki navadno ne govori dosti o svojem življenjskem mejniku.

Tokrat smo kasno, vendar ne prepozno zvedeli, da re je naš zvesti sodelavec in član Ivan Hočevar pred nedavnim srečal z Abrahamom. Ivan, upam, da mi ne boš zameril, da za to priliko povem nekaj drobtin iz tvojega življenja, ki je bilo burno, težko, a vendar lepo. Kdo bi si mislil pred 30 in več leti, ko sva se srečavala poleti na Žalostni gori, da naju bo

usoda vodila po skupnih poteh in da naju bodo pota zanesla preko velike luže v daljnjo Ameriko. Še manj sem jaz tedaj pričakoval, da bom imel prijetno priliko ob tvoji petdesetletnici nekaj o tebi zapisati.

Ivanova doživetja življenjska pot je bila pestra. Rodil se je 7. februarja 1921 pri Sv. Križu pri Mokronogu. V svojih mladih letih je bil tesno povezan s katoliškimi organizacijami v Mokronogu in je že tedaj jasno kazal svoje nekompromisno in odločno stališče proti zlu, ki je počasi a sigurno poganjalo svoje korenine med ljudi, zlasti med delavskim slojem in nekaterimi študenti z dežele. Zaradi svoje odločnosti se ni bilo Ivanu težko odločiti, kje je njegovo mesto tedaj, ko so komunisti pod krinko OF začeli s svojim morilnim početjem. Poleti leta 1942 so ga partizani, Gašperjeva četa, nasilno mobilizirali; toda Ivan jim je kaj hitro odnesel pete, se pridružil legionarjem in se takoj podal z njimi v akcijo proti uničevalcem slovenskega naroda.

Kot legionar je Ivan odšel v Stopiče, nato pa s Šabićevo četo v akcijo po Gorjancih in končno na postojanko na Suhorju. Znano je, da so 26. in 27. novembra leta 1942 partizani strahovito napadli Suhor in ga s pomočjo zvižac in terencev v samem Suhorju tudi zavzeli. To je bil eden redkih komunističnih uspehov. Ivan je bil med tistimi borci, ki so skupaj s Šabićem naredili izpad iz goreče postojanke. Žal je bil na begu zajet; vendar mu je uspelo pobegniti in zopet je prišel v Šabićevo četo. Bil je v Semiču, nato

pa, ko se je osnovala postojanka VS na Rakovniku, sta s soborcem Nametom Penca odšla na Rakovnik. Na tej postojanki sta se izredno izkazala in bila za zgled soborcem.

Italijanska okupacija je povzročila, da se je rakovniška postojanka umaknila v Kostanjevico, odkoder so borci vršili stalne izpade proti partizanom v Gorjancih. Po preformaciji čet v novi domobranski formaciji je bil Ivan dodeljen 28. četi in je bil skupaj z Jožetom Jakošem deležen velikega napada na Kočevje koncem leta 1943. Nato je služil v Grosupljem in v Stični, končno ga pa najdemo v 35. četi v Tržiču.

Tu se je srečal s svojimi starimi znanci izza Gorjanskih dni, med drugimi z Jožetom Sladičem, komandirjem čete. Ta četa je bila pravi strah partizanom in sestavni del novomeškega jurišnega bataljona. Pri premiku na Koroško je bila četa zaščitnica in pri Borovljah vodila poslednjo borbo s partizani. Skupina, v kateri je bil Ivan, je bila popolnoma obkoljena, toda Ivan ni obupal. Na njegovo pobudo je bil izveden protinapad. Pri preboju partizanskega obroča ga je prerešetal brzostrelka. Zdravil se je v celovski bolnišnici in tako mu je bila prihranjena nasilna vrnitev iz Vetrinja.

Ivan je bil neizprosno in udaren domobranec. Njegov bivši komandir se je takole izrazil o njem: „Ivan v resnici zasluži naslov junaka; kajti takih borcev, kot je bil on, je težko najti.“

Taboriščna leta je preživel v Kellerbergu in v Spittalu ob Dravi, od koder je končno emigriral v Cleveland, kjer danes v krogu svoje odlične družine, žene Anice roj. Oman in petero otrok.

Ko smo pred 17 leti začeli govoriti o organizaciji borcev, je Ivan zopet bil takoj na delu. Bil je med prvimi v Clevelandu, ki so za idejo zagrabil in je bil tisti, ki je v Clevelandu organiziral prve sestanke borcev. Skupaj z Zdravkom Novakom sta izdala znano Velikonočno okrožnico, s katero je bil zaznamovan začetek naše organizacije v Clevelandu.

Ivan! Bog te živi in ohrani tvojim dragim še mnogo let!

Te skromne vrstice pa so izraz naše zahvale za tvojo požrtvovalnost in za vse, kar si v življenju storil. Tvoji prijatelji in sodelavci ti čestitamo k jubileju in prosimo Vsemogočnega, da obilo razlije svoj žegen nate in nad Tvojo drago družino. Bog Te živi!

FG

ŽITNIK RUDOLF — 70 letnik

Dne 16. aprila letošnjega leta je dopolnil Rudolf Žitnik 70 let. Želimo mu še mnogo srečnih in zadovoljnih let med nami.

ERHOVNIC PETER — 50-letnik

V mesecu marcu je srečal Abrahama soborec Peter Erhovnic. Tih in miren, kakor je on, je praznoval svoj rojstni dan v krogu svoje družine.

Dragi Peter soborci Ti kličemo na mnoga leta.

POGLED V BODOČNOST

(V okviru tehnološkega razvoja)

Ob današnjem tehnološkem razvoju se upravičeno lahko vprašamo, kaj nam bo prineslo to desetletje, to je leta 1971—1980. Odgovor na to vprašanje je v marsičem precej jasen in enostaven. Anketa ekonomske službe Mc Craw-Hill nam nudi nekaj bolj definitivnih odgovorov na vprašanje, kaj moremo pričakovati v razvoju naslednjih 10 let.

Veliko je danes govora o problemih, ki nastajajo zaradi umazanosti vode in zraka. Anketa omenjene službe napoveduje s sigurnostjo, da lahko pričakujemo znatnejši napredek v očiščevanju okoli leta 1975. Velik napredek bo tudi zaznamovan v preprečevanju in zdravljenju bolezni. Sredi tega desetletja bo splošno v uporabi zdravniško postavljanje diagnoze s pomočjo elektronskih računalnikov (computer-jev). Bolnišnice bodo opremljene s takimi computer-ji in bodo preko televizijske mreže dobivale podatke o posameznih slučajih diagnoze od centralne mreže, kjer bodo tako podatki shranjeni. Pomanjkanje zdravnikov bo do neke mere nadomeščeno z avtomatizacijo pregledov. Računa se, da bo bolnik lahko avtomatično dobil diagnozo, ne da bo sploh moral iti od doma. Toda do tega ne bo prišlo dosti pred koncem tega stoletja.

Boj proti raznim oblikam raka se bo nadaljeval in blokiranje nekaterih tumorjev s pomočjo kemoterapije je znano že sedaj. V prihodnjih letih se bo slični postopek razširil tudi na druge oblike raka. Zdravniki specialisti so mnenja, da bo še pred koncem tega desetletja medicina toliko napredovala, da bo mogoče ozdraviti vse vrste raka.

Do konca desetletja se predvideva tudi, da bodo na razpolago zaščitna zdravila proti epidemijam kot gripa. Raziskovanja proti ofenzivnim sredstvom za duševne bolezni se bodo začela stopnjevati še v tem desetletju. Tudi biološko raziskovanja bodo dosegla svojo višino v naslednjih 15 letih.

Kaj pa industrija, elektronika, rudarstvo, energija, tekstil in podobno? Med najbolj razsežne napredke bomo brezdvomno šteli razvoj elektronike. Komunikacijske mreže bodo segale v vsako vas in v oddaljene domove. Hipne informacije bodo izboljšale življenjski nivo. Še prej ko v desetih letih denarja v današnjem pomenu ne bo več. Skoro vse transakcije bodo potekale preko perifernih postaj, ki bodo povezane v velikimi informacijskimi centri. Vse to bodo vršili ogromni elektronski računalniki. Transakcije bo možno izvesti preko telefona ali osebno z osebno izkaznico. Elektronska računalna bodo omogočila avtomatizacijo bibliotek in tudi avtomatično prevajanje v razne jezike. Skoro vsa produkcijska kontrola bo uravnavana s pomočjo elektronskih računalnikov; to se že danes v malem dogaja.

Pouk v šolah in študij sploh bo še pred koncem desetletja dobil popolnoma drugo obliko. Vse univerze bodo preko elektronskih postaj vezane na ogromne informacijske centre in učenje na daljavo bo vpeljano.

S tem bo tudi odpravljen problem pomanjkanja učiteljev in učnih moči na splošno.

Kvaliteta televizijskih prenosov bo neizmerno izboljšana s pomočjo podzemskih kablov. Časopisi in revije bodo prenehali izhajati, ker bodo informacije dosegljive na domu; toda do tega se ne bo prišlo pred 20 leti. Uporaba laserja za komunikacije se bo razširila predvsem v raziskovanju vesolja. Skratka napredek v elektroniki bo resnično zasenčil vse, kar danes poznamo na tem področju.

Atomska energija bo vpeljana v splošno uporabo. Reaktorji s hitrimi nevtroni bodo v uporabi v gospodarstvu proti sredini leta 1980, termonuklearni pa kakih 10 let kasneje. Proizvodnja električne energije v skupinah po 2000 megawatov in prenašanje energije zelo visokih napetosti pod zemljo bo v uporabi okoli leta 1980.

Velik napredek je pričakovati v rudarski in metalurški tehniki. Na morskem dnu se bo pridobival precejšen del kovin in mineralov, ki jih industrija potrebuje. Znatno bo napredovalo avtomatično kopanje, geofizično raziskovanje z elektromagnetnimi sredstvi. Uporaba laserja, ultra zvoka in visokofrekventnega toka za vrtnanje in drobljenje tal bo v desetih letih v znatni uporabi.

Z gotovostjo se more pričakovati, da bo avtomatična avtomobilska cesta postala realnost; če ne koncem tega desetletja, pa vsaj do sredine prihodnjega. Avtomobili na električni pogon bodo postali rentabilni že okoli leta 1980. Tudi železniški promet bo zaznamoval znatne spremembe. Lokomotive bodo slej ko prej atomske in bodo spodrinile sedanje.

Orjaška letala za prevažanje potnikov bodo omogočila znižanje cen in prevoznih stroškov. Kontrola prometa bo avtomatična in mesta bodo opremljena z letališči za vertikalno ali kratko vzletanje. Problem hrupa nadzvočnih letal pa še ne bo tako hitro rešen.

Štetetično vlakno z lastnostmi pravega bombaža se bo začelo producirati v velikih količinah in bo spodrivalo naravni bombaž. Tekstilni proizvajalci bodo forsirali tezo, da bi obleke bile take in tako poceni, da naj bi jih enkrat oblekli, potem pa zavrgli. Do tega bo ljudi težko pripraviti, kajti ljudje imajo raje obleke, ki dolgo ohranijo kvaliteto in svežino. Postopki, ki preprečujejo vnetljivost tkanin, so že sedaj v uporabi, vendar dosedaj omejeni le na gotove tkanine. Pri lahkih tkaninah se ne obnesejo ali pa povzročijo spremembe in trdnost in postanejo nerentabilne.

Ako povzamemo gornja domnevanja, podana le v obrisih, je očitno, da bo človeštvo v naslednjih 10—15 letih rešilo nekaj najtežjih današnjih problemov. Strokovnjaki iz različnih panog znanstva so prepričani, da so te napovedi točne. So rezultat številnih raziskovanj in razvoja kot rezultat številnih proizvodov in novih tehnik. Vse to pa bo imelo veliko vlogo v gospodarskem življenju. Največja pomoč in razvoj vsega tega pa v prvi vrsti omogočajo elektronski računalniki in napredek njih uporabe v gospodarstvu, industriji, medicini in okolju.

Izvedenci tehnološkega raziskovanja pa ne govore o moralnih problemih, ki bodo nujno povezani z napredki v tehnologiji. Vzemimo samo napovedane napredke v biologiji; neizmerna moralna odgovornost bo vezana z njimi. Računa se, da bodo raziskani osnovni življenjski procesi in ustvarjena preprosta oblika umetnega življenja; uvedena bo kemična kontrola staranja; na razpolago bodo proizvodi, ki bodo sprožili rast nadomestnih organov ali udov. Uvedene bodo nove metode za kontrolo rojstev in spol otroka bo mogoče spremeniti pred rojstvom. Tako trdijo znanstveniki; pri tem pa bo malo ali nič ne mislijo na moralno odgovornost vsega tega podjetja.

Ali bo ta napredek res nekaj veličastnega za človeštvo? To je danes veliko vprašanje. Ali se ne zdi, da ves ta razvoj in napredek divja kot ogromni hudournik, ki bo sicer odplaval marsikatero nevšečnost in hibo v današnjem življenju družbe, toda istočasno bo prizadel ogromno gorja. Zdi se, da se duhovnost umika in da je ves cilj napredka materializem, snov, ki ima le totranski smisel. Materializem je že danes kuga, ki neusmiljeno razjeda duha in podoba človeka, kot si jo je zamislil Bog.

(Sledi)

IZ DRUŠTEV

VELIKA NOČ 1971

Pred 17. leti je z velikonočno okrožnico bilo naznanjeno rojstvo naše organizacije. Mnogo se je od tedaj spremenilo. Spremembe moremo zaznamovati med nami, okoli nas in v nas samih. Novi časi in okolja nam danes nalagajo nove naloge in nas nenehno opozarjajo „Ostanite duhovno močni in tesno povezani med seboj“.

Naša prošnja je, da nam letošnji postni čas in praznik Vstajenja prineseta duhovnega prerojenja in vlijeta v nas moči in volje, da bomo mogli vztrajati in v bodoče še intenzivneje delovati za ideale svobode.

Vsem odbornikom, članstvu in njihovim družinam voščimo zdravo in duhovno bogato veliko noč.

Krajevno društvo Tabor v Milwaukee-ju je pred nedavnim izvedlo svoj letni občni zbor. Ob lepi udeležbi so zborovalci naredili bilanco svojega dela in živahno razpravljali o načrtih in potrebah v bodoče. Soglasno je bila izražena želja, da se naredijo koraki za pritegnitev mladine. Organizacija bo tudi v bodočem letu zastopal Franjo Mejač, finančne posle, zastopstvo za revijo pa bo vodil Ivan Jakoš. Občni zbor se je pohvalno izrazil o delovanju zgodovinskega referata v organizaciji in izrekel javno zahvalo vsem, ki so sodelovali pri zbiranju, urejanju in izdaji **Bele knjige**. Odbor je pobral naročnino in članarino za leto 1971. Posnemajmo.

Delovanje organizacije v Torontu. Krajevni odbor je sklenil, da v tem postnem času ponovno izvede pismo nabirko v korist invalidskega sklada organizacije. Spominska proslava v Torontu bo letos 6. junija na slovenskem letovišču v Boltonu. Odbor je že povabil na to proslavo vse tri rešence iz jam pokola, da bi tako dali večji poudarek proslavi. Odbor se resno trudi, da bi dal organizaciji več gospodarskega poudarka in možnosti dati članstvu pomoč v potrebah. Med drugim imajo v mislih, da bi vsak aktivni član letno plačal neko minimalno vsoto v krajevno blagajno. Ta denar naj bi služil kot podpora družinam umrlih članov.

Krajevno društvo v Clevelandu je izdelalo program in načrte dela za bodoče. Njihova spominska proslava bo 6. junija, pred tem — 17. aprila — pa ob spomladansko zabavo. V načrtu je tudi piknik za člane ter družine in pa jesenska prireditev. Dalje ima odbor v mislih nekaj članskih sestankov z željo, da bi pritegnil mladino v organizacijo. Odbor je dalje odločen storiti vse, kar je mogoče, da bi društvo imelo neko gospodarsko podlago in se tudi duhovno poglobilo. Njihovi gospodarski načrti so dalekosežni. Nakup nepremičnine ali nekaj podobnega je ena od njihovih postavk, ki jih imajo v mislih. V tej točki odbor želi navezati stike z odborom v Torontu.

Društvo v Argentini se je dostojno oddolžilo spominu pokojnega člana in odbornika **Jožeta Jenka**. Vse do svoje smrti je kljub hudi boležni neustrahovano deloval tako v društvenem odboru kot v upravi Tabora. Društvo ga je na posebni seji izvolilo za svojega častnega člana. Požrtvovalnost tega pokojnega člana naj nam vedno ostane v svetlem spominu in naj nam bo za zgled. Društvo je dalje razpravljalo o potrebi dokumentarne knjige o zgodovinskem pomoru naše borbe. Mnenja so, da naj bi se v ta namen povabilo zgodovinarje na sodelovanje. Mnogo svojih sil društvo posveča Zavetišču škofa Rožmana, ki uspešno napreduje.

Bela knjiga se počasi toda načrtno razpečava. Odmev v Evropi je odličen. Knjiga se naroča na naslov: Pomožna uprava Tabor — 6707 Bonna Ave — Cleveland — Ohio — 44103 — USA.

F. Kozina:

MI SREČAMO SE ZOPET TAM

Ko pride čas rešitve nam,
mi srečamo se zopet tam,
kjer dom predragi naš stoji
in naš slovenski rod živi.

Žal fantov naših nič več ni,
ki so za nas umirali...
Naj slava domobrancem bo;
saj to mučenci naši so!

Marec 1971

Ko sem bil še mlad fant v domači vasi, so nam s prižnice razlagali papeške enciklike o brezbožnem komunizmu. Tudi iz Ljubljane so prihajali izobraženi katoliški možje ter nam na tečajih v prosvetnem društvu razlagali papežev nauk, češ da z brezbožnim komunizmom ne more biti nobenega sodelovanja v nobeni zadevi. Zato za mene ni bilo težko stopiti med legiste in potem k domobrancem, ko so partizani že pobili nekaj duhovnikov. Sedaj pa pogledajte to! V argentinskih časopisih sem prebral, da je bil v Moskvi na obisku pri boljševikih papežev zunanji minister kardinal Casaroli, da je prvo, ko je prišel nazaj v Rim, izjavil, da je tam našel možnost za cooperación z boljševiki. Če sem se 22 let v Argentini kaj naučil kasteljansčine, cooperación pomeni sodelovanje. Kako je potem to? Če je en papež nezmotljiv, če uči cerkveni nauk, kako potem drugi kardinal govori in dela nekaj čisto drugega? Kaj bi k temu rekli naš pokojni škof? Če bo to šlo tako naprej, da bo ta kardinal ali pa kakšen drugi te sorte izvoljen za papeža, bom nazadnje še preklet, ko sem bil hudo ranjen v obrambi proti brezbožnem komunizmu ter bodo naš pokojni škof krivi za smrt naših 12.000 bojevnikov, ker so nas učili krivi nauk, da z brezbožnim komunizmom ni mogoče sodelovati...

Lepo pozdravljam

N. N.

ZANIMIVI PABERKI

NEKATERE IZ OBJEMA SMRTI

V šolskem letu 1937/38 je bilo meseca februarja zelo mraz. Nekega mrzlega februarskega jutra pridem zgodaj na II. realno gimnazijo v Mariboru v šolo, a je bilo vse prazno. Ravnatelj mi pove, da se je kurjač obesil, zato centralna kurjava ne deluje. Iz radovednosti stečem v podzemlje. Vrata kurilnice so bila na pol zaprta. Ob peči, obešen na upognjeno cev je visel mož kakih 40 let. Na mizi sta stali dve prazni steklenici, zraven pa listek z okorno pisavo:

„Napil sem se, ker nisem mogel gledati smrti v oči.“

Skoraj me je postalo strah. Nisem ogledoval naokoli, videl pa sem, da je moral imeti hudič prste vmes, kajti vrv, na kateri je visel mož je bila že pod vrhom. Če bi si bila premaknila samo za milimeter, bi bil mož moral pasti na tla. Bil je pravi čudež, da je obvisel. Nisem si mogel drugače razlagati, kakor da je hudič držal svoje prste na tistem milimetru.

Naslednjega dne so časopisi na kratko objavili, da ga je pogнал v smrt spor z ženo.

Nato se je vse pozabilo.

Mene so pa še vedno mučile besede „nisem mogel gledati smrti v oči.“ Pravzaprav umirajoči največkrat ne gleda in ne more gledati smrti v oči, pač pa okoli stoječi gledajo, kako se bolnik upira smrti.

Videl sem nešteto mrtvih. To je nekaj vsakdanjega, toda pretrese te pa smrt, ki se pripeti v neposredni tvoji prisotnosti. Videl sem svojega očeta umirati 18 ur v nezavesti. Doživel sem, da sta mi brat in sestra umirala 7 ur v agoniji. Videl sem, kako se je okoli leta 1923 vrgel v Udmatu neki srbski upokojeni sodnik pod vlak. Vse, kar je ostalo od njegovega telesa, je bila ena sama godlja, katero so pobrali kar v škaf. Videl sem, komaj 8 let star, kako je vpričo mene padel deček s stopnic in si zlomil hrbtenico in potem umiral vso noč. Videl sem februarja 1945 v Idriji, kako je neko mojo učenko pri četrtem bombardiranju zadela bomba v kleti samo 4 minute potem, ko je zapustila razred. Z njo vred je ubilo še mater, deda in babico ter njeno prijateljico. Ded je imel na desni strani glave majhno odprtino a notranjost glave je bila popolnoma prazna. Strašen je bil pogled skozi odprtino oči in ust v notranjost te popolnoma izpraznjene glave. Njeno prijateljico pa so prinesli še živo v vežo gimnazije, toda v njenih prsih je tičalo kakšnih pet lesenih trsk, globoko zaritih v meso. Dekle, okrog 18 let staro je krvavelo in vsake 2 minute zgubilo zavest. To se je zgodilo točno opoldne, umrla pa je deklica šele ob 3 zjutraj. In tako bi lahko naštel še mnogo pretresljivih smrtnih slučajev.

Najbolj pa sta me pretresla druga dva slučaja. V šolskem letu 1930/31 sem hitel zjutraj po beograjskih ulicah na univerzo. Pri Zelenem vencu, tik predno stopiš v ulico Kraljice Natalije, zaslišim od zadaj neko cviljenje in lajanje. Naglo se ozrem, malo iz previdnosti malo iz radovednosti in vidim, kako pes, ki ni imel ne prave barve ne postave, lovi mačko. Mačka beži in se končno vjame na neki žični ograji, pes pa spodaj čaka. Nastane trenutek smrtno napetosti. Vsi, ki smo za trenutek obstali, smo gledali zdaj psa zdaj mačko.

Nobeden izmed nas pa ni ničesar ukrenil.

V tem hipu se zapraši mačka v psa in mu zapiči kremplje naravnost v oči. Pes obupno zacvili in se umakne. Ko pa hoče mačka zbežati, tedaj pa plane potepuška pasja mrcina za mačko, io z gobcem zagradi prav čez hrbtenico, stisne zobe, da je kar zaškripalo in strese glavo sem in tja, nato pa spusti mačko iz gobca in steče. Očitno je bil prepričan, da je že opravil svoje.

Mačka stegne zadnje noge, milo zamijavka, glava ji omahne na pločnik in obleži. Bilo je po njej. Za hip smo vsi obstrmeli, se spogledali in molče odšli vsak po svoji poti.

Poleti 1931 je bila huda suša na Notoranjskem. Nekega soparnega dne sedemo v mraku k večerji, ko zaslišimo plat zvona.

„Gori, gori!“ „Kje pa?“

Stečem na vrh smaraškega hriba in zagledam pred seboj vso faro razsvetljeno kot podnevi. Gorela je vas Nadlesk.

Ker je bila suša huda, je ogenj preskočil kar čez tri strehe. V četrtni uri je bilo dve tretjini vasi v objemu plamenov.

Jasno, vsi smo zdrveli na kraj požara. Pogled je bil obupen. Živina je tulila, prasci so cvilili, ljudje so tekali kot brez glave, zdaj sem, zdaj tja. Reševali so, kar se je rešiti dalo. Nekateri so seveda tudi kradi, kar se dogaja večkrat ob takih zmedah. Da je bila nesreča še večja, je takoj v prvem zamahu eksplodiral motor edine brizgalne. Šele po eni uri so prihitele na pomoč brizgalne iz sosednjih fara.

V tej splošni zmedbi grem po vasi mimo gorečih hiš, ko zapazim neko mačko, ki je prihajala iz Andrejcovega skednja. V gobcu je imela mladiča, katerega je odložila kakih 20 metrov od gorečega skednja. To je bil že drugi mladič. Petkrat je stekla mačka v goreči skedenj po mladiče, dokler ni rešila vseh. Potem se je vlegla poleg njih in jih ščitila s svojim telesom. Toda kakšna groza! Ušesa so ji odgorela prav do kože. Pol repa ji je manjkalo, dlaka je popolnoma vsa zgorela, kot bi jo kdo obril. Oči so bile brez obrvi, obraz ves ožgan. Mačka je mirno ležala, ljudje se niso zmenili zanjo.

Drugi dan je bil ogenj pogašen. Na pogoorišču je pa še vedno ležala mačka s svojimi petimi mladiči, dokler se je niso ljudje usmilili. Ostala je pri življenju, toda ne rep in ne ušesa ji niso nikdar več zrasli. Kadar sem jo pozneje še videl, sem se spomnil besed mariborskega kurjača, da sta ti dve mački resnično gledali smrti v oči, toda z razliko, da je ona v Beogradu podlegla, ta v Nadlesku pa je ostala z vidnim znamenjem smrtnega boja.

DVE, TRI OD DOMA

Pripovedujejo, da Tito zelo rad sliši dovtype o sebi. Mnogo jih kroži po Jugoslaviji, resničnih in neresničnih seveda. Nekateri so že dolgo znani.

Npr. tale:

Menda so za sedemdesetletnico Tita priredili po vsej Jugoslaviji štafete. Iz vseh pokrajin so mu prinesli štafetne palčke. Na vsak kilometer je stal tekač, ki je prenesel palico od prejšnjega in jo nesel naslednjemu. Ljudje so stali ob cestah in opazovali tek. Nekje blizu Kranja pa vpraša kmet soseda:

„Zakaj pa tečejo ti ljudje?“

„Kaj ne veš? V Beograd nesejo Titu štafeto palčko.“

„Kaj pa je treba tako hitro teči, saj mu palčko lahko pošljejo po rošti.“

„Ja, prijatelj, tečejo hitro zato, da ga bodo še doma dobili, predno bo zopet odšel kam po svetu.“

Ko je lansko leto obiskal ameriški predsednik Jugoslavijo, pride na štajerskem kmet k sosеду s časopisom v roki:

„Ti, pogledj, tukaj piše, da je Nixon obiskal Tita. Kakšna čast je to. Kaj praviš, zakaj ga je obiskal?“

Ja, ljubček, kaj ne veš zakaj? Prišel ga je terjat, terjat. Kaj ne veš, da smo do ušes zadolženi. Mar misliš, da so nam Amerikanci tiste milijone dolarjev kar darovali?"

Na Kranjskem pa sta se dva pogovarjala takole:

„Pravijo, da je Nixon obiskal Beograd in Srbijo. Pa tudi v Zagrebu je bil. Zakaj pa ni prišel v Slovenijo, saj pravijo, da je Slovenija najlepša na zapadu Jugoslavije?"

„Priatelj, Nixona zanima samo vzhod, zapad pa že itak od doma dobro pozna.“

Najnovejšo so nam pa sporočili kar 'z Rima.

Papež je sprejel Tita in pogovarjala sta se več kot eno uro. Na koncu je papež prosil Tita za sodelovanje s cerkvijo, a Tito je molčal. Nastala je zadrega, ker je papež izgovoril besedo „collaborazione“, kar je Titu pognalo rdečico v lice. Neki kardinal je hotel popraviti mučen vtis, stopi k Titu, se nasmehe in pristavi, stiskajoč Titu roko:

„Eccellenza, smettiamo la collaborazione per dopo pranzo..."

Tito pa, ki ni razumel italijansko, vpraša svojega ministra:

„Druže, šta je kazao kardinal?"

Minister pa, ki je bil tudi slab v italijanščini, odgovori:

„Druže predsedniče, on kaže, da su domobranci kolaboracionisti i da ih treba metnuti u jamu.“

„Alal im vere, kako dobro sve znaju u Vatikanu. Reci mu, druže, da smo mi domobranci metnuli u jame već četrdeset i pete.“

ZA BELEŽNICO

Antikrist pred vrati?

Na drugem mestu smo priobčili pismo domobranskega borca, kateremu lahko v odgovor zabeležimo samo sledeče.

Ko je prišel v Asunción v ovčjo kožo tretjesvetskega duhovnika odet urugvajski agitator **Uberfil Monzón**, ga je paragvajska policija aretirala. Ko je potem nemudoma prihitel iz Montevidea pomožni škof **msgr. Andrés N. Rubio**, da bi posredoval za zaprtega agitatorja, je tudi njega nekaj močre zarez najetih kričavih žensk sprejelo s sovražnimi vzkliki, paradižniki in mandarinami. Zaradi tega je nadškof paragvajske prestolnice **msgr. Ismael Rolón** pri priči in na prvem mestu izobčil paragvajskega notranjega ministra **dr. Sabina A. Montanara** in šefa policije **gen. Francisca Vriteza**. — Do sem bi lahko bilo vse v redu...

Toda... istočasno — samo nekaj dni pozneje — je naslednik sv. Petra-

skale papež Pavel VI. z vsemi državniškimi častmi sprejel jugoslovanskega maršala Tita, mu — kakor smo videli na filmih — s prijateljsko nasmejanimi ustmi dolgo stresal roko in se z njim nad 70 minut razgovarjal... (še noben državni poglavar ni bil tako dolgo pri papežu.)

Ali papež Pavel VI. in odločujoči vatikanski krogi ne vedo (ali pa nočejo vedeti?), da so Titovi komunistični partizani že med vojno samo v mali Sloveniji oskrunili na desetine cerkvá in božjih znamenj, ki pač niso mogla imeti nikakšne zveze z „belo gardo“, pa med drugimi bogaboječimi verniki zverinsko poklali tudi vrsto katoliških duhovnikov? — Pa pripustimo, da se je to zgodilo pač med vojno in revolucijo in zato za vatikanske kroge ne šteje... — Toda, če papeža že ne zanima 12.000 slovenskih bojevnikov za Boga — Narod — Domovino, ki jih je razorožene in nebogljene po vojni zverinsko poklala takrat že redna vojska istega maršala Tita, potem bi moral vedeti vsaj to, da so bili med njimi tudi vsaj tako poštene katoliški duhovniki, kot je urugvajski tretjesvetski Uberfil Monzón... Tudi bi moral vedeti vsaj to, da ni bilo samo nekaj histeričnih bab, ki so v Asuncionu opsovale urugvajskega pomožnega škofa Rubia, temveč vse drugačna najeta drhal, ki je pod že trdno organiziranim režimom istega Tita oblila z bencinom in skušala živega zažgati ljubljanskega škofa Vovka...

Ali pa so Antikrist in njegovi lažni preroki zares že nastopili? — Smo zares že sredi apokalipse? — Torej: Tisoč... — in ne več tisoč???

Višek cinizma in nesramnosti

Na zasedanju 24. kongresa komunistične partije Sovjetske zveze je dne 5. aprila 1971 urednik glasila sindikata sovjetskih pisateljev Aleksander Harkovskij izgobezdal tudi sledeče:

Razumemo odvratnost, ki jo čuti pošten umetnik do meščanske družbe in države, zakaj njuna osnova so nasilje, zatiranje in sistematična laž. Toda nikakor ne smemo dopustiti, da bi protikomunisti uporabljali enak kriterij pri presojanju socialističnega sistema, kateri temelji na družbeni pravičnosti...

Je komentar potreben?

Tema za razmišljanje

Naj bo resnica še tako nepričakovana in surova, je vendarle jezik, ki ga narodi najbolj razumejo.

L. Fernández De Moratín

ČIM BOLJ GOSTA JE TEMA SODOBNE ZMEDE POJMOV, TEM BOLJ JASNO SVETI VSEMU ČLOVEŠTVU IDEJA, ZA KATERO SO PADLI NAŠI JUNAKI: BOG — NAROD — DOMOVINA.

† MIRKO ŠIMENC

Nepričakovano nas je zapustil v Mar del Plata soborec **Mirko Šimenc**, kjer so ga 1. marca pokopali.

Rodil se je v Kranjski gori in se je po končani gimnaziji posvetil vojaškemu stanu in je bil aktivni veterinarski častnik.

Pokojnega Mirka sem prvič srečal v novomeški domobranski skupini, kamor je bil dodeljen v veterinarsko službo. Tu smo ga kmalu spoznali kot dobrega in izredno poštenega prijatelja.

Ob koncu vojne se je novomeška skupina umaknila iz Novega mesta in prišla le do Radeč pri Zidanem mostu. Tu sta se najini poti ločili.

Na veliko presenečenje in veselje sva se po več mesecih srečala v taborišču slovenskih beguncev v Italiji. Tam se nas je zbralo več domobrancev novomeške skupine, med drugimi tudi pokojna Tone Potočar in Jože Jenko. Tako smo kot dobri prijatelji in soborci lažje preživeli begunska leta v Italiji.

Večji del slovenskih beguncev iz Italije je emigriralo v Argentino, tako je tudi pok. Mirko prišel v Buenos Aires, Dock Sud, kjer sta se s soprogo Smiljo posvetila trgovini. Tu v Argentini so bila naša srečanja redkejša, kajti razdalje in zaposlitev je to onemogočilo. Po več letih trdega dela sta si s soprogo zaželela zasluženega počitka in sta se pred par leti preselila v Mar del Plato.

Dragi Mirko: ohranili Te bomo v dobrem spominu kot prijatelja-soborca in zvestega naročnika Tabora.

Gospej Smilji naše iskreno sožalje.

Savo

M. Amon

Med vršaci treska

(Nadaljevanje)

„Top,“ je uganil Biček.

Kmalu je zapiskalo in granata se je razletela med sadnim drevjem. Mine so padale vedno bliže...

Znova je zažvižgalo. Vojaki v strelskem jarku so se stisnili k steni... Takrat je počilo. — Najbližje je podsula zemlja, ker je mina padla na rob jarka. Granate so letele med sadnim drevjem na cesto. Direktni zadetek je dobil hlev v vasi. Pol strehe je kar odneslo. Na srečo se ni vžgal. Ves partizanski ogenj se je sedaj osredotočil na oba bunkerja izven vasi, ker bi z uničenjem teh dveh domobrance potisnili v samo vas.

Zgornji bunker je bil napaden s topovi in minami. Dobil je direktne zadetke, ki bi ga skoraj razrušili. Debeli bruni sta imeli globoke, razcofrane luknje. Istok je bil dobro pripravljen in vojaki so vzdržali ves napad na položajih ter obstreljevali bližajoče se partizane. S posameznimi streli iz pušk in mitraljezov so podirali partizanske minerje, ki so se hoteli pod zaščito težkega orožja približati bunkerju tako blizu, da bi lahko minirali bodočo žico in jo raztrgali.

Istok je hodil od položaja do položaja, pregledoval in bodril vojake. „Je kdo ranjen?“

„Nihče,“ je bil odgovor desetarja Mihe.

„Bomo pripravili bacač in izstrelili okoli bunkerja v razdalji, kjer že čutimo partizane. Prvi so že precej blizu. Kritja imajo tudi dobra; luknje od min, ki jih je polno okoli bunkerja.“

Moral je vpiti, ker ga drugače ne bi slišali.

„Boke v vas si nam najbrže predrli, ker je hudo streljanje pri hišah,“ je Istok kimal z glavo in odšel k drugemu domobrancu. V roki je držal avtomatično napadalno brzostrelko.

Zapiskalo mu je čisto nad glavo... Nato pok, da se je vse streslo...

„Topovska krogla,“ je domobranec zavpil Istoku.

„Pazite na polne zadetke in bodite pravilno razdeljeni na položajih, da ne bo preveč žrtev,“ je Istok dajal navodilo domobrancu v jarku.

Zgornji del mreže so mine že raztrgavale in pred strelskim jarkom je zazijala široka odprtina. Desetar Miha je takoj sporočil poročniku Istoku.

Oba sta se plazila proti gornjemu koncu bunkerja. Z vojaki je bilo težko govoriti zaradi močnega pokanja in detonacij min. Desetarju Mihi je Istok naročil, naj na tem položaju ostane in poskuša ob ugodnem trenutku zamašiti nastalo luknjo v zunanji bodeči žici.

Partizanski minerji in jurišna četa so prišli na razdaljo 100 metrov od zunanje žice. Zato je bil prvi desetarjev ukrep namestiti dve strojnici na bližnji položaj in tako obvladati ves sektor z odprto vrzeljo.

Med pokanjem so slišali vpitje posameznih glasov. Niso mogli razločiti, če so bila povelja ali psovke.

Borba se je že bližala jutru. Zvezde na nebu so počasi ugašale kakor da bi ugašal cerkovnik sveče na oltarju po veliki maši. Pokrov kajfeža pokrije dolg jeziček luči. Ko se dvigne, se vidi, samo še rahel dim. Prostor napolni vonj po toplem vosku in kadečem stenju...

Vso dolino je počasi odela bela tenčica jutranje megle, ki se je počasi spuščala z obrobni hribov v dolino. Skozi njo je prodiral nastajajoči dan...

Štab IX. korpusa, ki se je bil nastanil na zgornjem delu vasi v hribu je po kratkem posvetu določil:

1. Z nastajajočim dnevom zavzamejo vse naše enote nove položaje v čim večji bližini belih, se tam utrde in zakopljejo.

2. Napadajoče enote naj se pregrupirajo in osvežijo z novimi močmi.
3. Vse mrtve in ranjene takoj odpeljati na določene kraje.
4. Budno paziti na vsako kretanje sovražnika na postojanki.
5. Uspeh nocojšnje noči je zadovoljiv. Nismo predrli sovražnih položajev, a smo trdno pred njimi.
6. Dan naj bo za počivanje udarnim enotam, ki bodo napadale zvečer in ponoči.

Smrt fašizmu! — Svoboda narodu!

Poveljnik IX. korpusa

Z dnem je vas ostala mrtva. Žive duše ni bilo izven hiš, razen domobrancev, ki so se zmenjavali na položajih in jih utrjevali. Gospodarji so skozi line priprtih oken z žalostjo ogledovali razbite strehe in poškodovane stene gospodarskih poslopij. Vsem je bilo v mislih samo eno: „Da si ohranimo vsaj golo življenje!“

Dnevno tišino so trgali samo posamezni strelj iz pušk. Sonce se je počas¹ vozilo preko doline. Zlati prameni so používali belo tenčico jutranje megle in rose. Toplina je božala vas; kakor da bi hotela reči: „Dobri ljudje, ne bojte se! Vse boste prestali. In jutri bodo žarki znova božali to vas...“

Poveljnik Kern je imel kratek posvet z vodniki in desetarji.

„Tako,“ je začel, „zveza z bunkerjema je trenutno prekinjena. Ranjenci in mrtev domobranec so v vasi. Iztok in Biček sta na položajih.“

Poročila so se vrstila. V sobi so bili razstavljeni zaplenjeni predmeti. Na mizi so ležali papirji padlih partizanov.

„Nocojšnjo noč smo srečno prestali. Dan pa je za počitek — nas in onih. Med dnem bo prišlo samo do malih prask. Pravi ples se prične zvečer. Do sedaj imamo 5 ranjenih in enega mrtvega. Od ranjencev ni nobeden težje ranjen. Najbrže bodo lahko že vsi zvečer sodelovali. Glavni naš obroč bo to noč okoli hiš v vasi. Polagoma bomo potegnili vse vojake nazaj iz zunanjih položajev in branili samo vas. Najvažnejša sta oba bunkerja, katera bomo poskušali izprazniti ponoči, ker bosta težko vzdržala partizanski pritisk. Zveza mora biti vzpostavljena čez dan in vse podrobnosti je treba sporočiti obema poveljnikoma. Upam, da o našem napadu že vedo sosednje postojanke, ki so gotovo tudi obkoljene. Po nočnem napadu in uporabljenem težkem orožju sodeč, je partizanska sila zelo močna. Na obleganje moramo biti pripravljeni skoraj en teden. Zato je že sedaj treba skrbno paziti na strelivo in vse orožje.“

Vsi navzoči so potem s poveljnikom premotrili položaj na postojanki in v vasi. Na veliki špecialki je bil zaznamovan potek dosedanje borbe in vsi poznani partizanski premiki okoli nje.

Krepko je potrkalo na poveljnikova vrata.

„Naprej,“ se je v sobi oglasil poveljnik Kern.

Vodnik včerajšne patrole je strumno vstopil in poročal: „Sinoči smo se dobro spočili in naspali; danes smo na razpolago.“

Poveljnik se je nasmejal: „Seveda, seveda... takih mi manjka, kakor ste vi! Vaš vod bo branil in držal zvezo z spodnjim bunkerjem. Ojačili boste položaj pri Oglarjevi hiši, ki je na pol pota med postojanko in bunkerjem. Položaj je treba držati za vsako ceno, dokler se ne umaknejo vojaki iz bunkerja. Vsem ostalim še moj pozdrav in pričnite se takoj pripravljati! Položaj utrdite, kar se da, ker bo noč trda.“

Vodnik se je takoj vrnil v spalnico k vodu. Sklical je fante in jim poveljal nalogo.

„Sedaj pa glave skupaj,“ je začel. „Vsi skupaj bomo natanko presodili položaj, da ne bo potem pomote.“

Po končanem pomenku je vodnik sporočil, da bo vod odšel na položaj po kosilu, da se lahko še utrdi do noči. Oglarjeva hiša je bila že stara, z debelimi zidovi in prazna. Zato so se domobranci lahko dobro zabarikadirali po sobah in okoli nje.

Vodnik je takoj, ko je prišel na položaj, sporočil povelje stotnika Kerna in prevzel poveljstvo nad prejšno desetino. Jarke okoli hiše je bilo treba popraviti in še izkopati. Z bruni, ki so bilo okoli hiše, so jih pokrili na nekaterh mestih, da bodo varni pred minami. Debla so potem pokrili še z zemljo. Na srečo jih partizanski ostrostrelci niso motili pri delu.

Popoldne je bilo utrjevanje položaja za silo končano. Od deseterja Lojzeta je poizvedel še po številu orožja in nato sta po skupnem pomenku porazdelila strojničarje in drugo avtomatično orožje.

Vodnik je dal povelje za obrambo, ki bo največ v jarkih in za stenami hiše, ne pa v sobah, ker bodo partizani hišo preveč obstreljevali in bi bilo notri preveč žrtev. Strojnice so zasedle zunanjo stran jarkov; nasproti burkerju in hribom. Erzostrelke bodo branile krilo proti vasi, ki je manjše. V pomoč jim bodo puške in Jože s svojo avtomatično. Lovro in Tone bosta skupaj branila spodnji del položaja. Desetar Lojze je bil določen za koordinacijo položaja. Municija je bila strateško razdeljena, da med bojem ne bo zmede in pomanjkanje.

Vodnik je vsem strogo naročil: „Municija je naše življenje ali smrt. Zato naj vsakdo dobro meri in štedi z njo. Prinesli smo jo, kar smo mogli. Pri umiku naj ne ostane partizanom en naboi. Bodite mirni in brez strahu,“ je ponavljal vojakom, ko je hodil med njimi.

Vodnikove besede so resno greble v srca. Ni bilo šaljivih domislic. Resnoba je bila na njih licih in nad vsemi je plavala resnica: „Obkolieni smo.“

S sončnim zahodom je pričel v dolino naglo padati mrak. Hiše so postale temne in njih sence so padale med sadovnjake. Priplaval je mesec izza gore in posrebril vso vas. Hladna tišina, ki je prišla z nočjo, je zebala do kosti.

Domobranci so se zavedali: Ali zmaga, ali izpad; predaje ni!

Partizani: „Domobranska postojanka mora pasti za vsako oceno.“

Pregrupirane partizanske enote so z mrakom pričele zavzemati položaje okoli vasi in bunkerjev. Partizani so se previdno bližali v strelcih in v zadostni razdalji zasedli položaje okoli vasi. Čakali so težkega orožja.

V cerkvenem zvoniku je odbila ura. Z zadnjim udarcem je v zraku že zažvižgalo. Takrat se je pričelo. Eksplozije prvih min so močno odjeknile v nočnem mraku. Streljanje in žvižgi so kmalu napolnili vso dolino. V daljavi se je oglasil grom topa. Regljanje težkih strojnic je naraščalo. Zgornji in spodnji bunker sta bila pod najhujšim ognjem.

Položaj na robu gozda je desetar Peter izpraznil že sinoči — takoj po odbitju partizanskega napada — in se v zori srečno vrnil brez ranjenec v vas.

Partizani so počasi prodirali in se previdno bližali bunkerjema. Mislili so jih obkoliti in odrezati od vasi, da tako preprečijo vsak umik. To so opazili tudi domobranci v bunkerjih.

Biček je že dopoldne dobil zvezo z vasjo in popoldne se je natančno zmenil z vodnikom pri Oglarjevi hiši. Zadovoljen je bil, ko je zvedel, kateri domobranci so blizu na položaju in da se lahko nanje zanesa.

„Rdeča in bela raketa sta znak za izpad iz bunkerja. Ravno tako dve rdeči od Oglarjeve hiše, da tam ne morejo vzdržati položaja in se morajo umakniti...“

Mine so dobesedno zasule prostor okoli bunkerja. Bruna so se tresla in zemlja se je sipala na domobrance v jarkih. Nepokriti jarki so bili skoraj zasuti od min. Zunanja mreža žičnih ovir je bila na več krajih pretrgana.

Napad je trajal že več kakor uro. Počasi je pojenjavalo in zaslišali so se rafali strojnic in brzostrelk.

Biček je stal na skrajnem koncu jarka in budno motril položaj. „Ničesar... čudno... Tamle se nekaj premika,“ je pokazal domobrancu ob sebi.

„Trava vsa mrgoli, toliko jih je,“ je zavpil preplašeni domoboranec.

Prvi partizani so bili že blizu žice. Ker so se plazili po trebuhu, so se v visoki travi in pod ognjem min skoraj neopazeno približali zunanjim oviram.

Biček je pomagaču samo še zavpil: „Imaš vse pripravljeno,“ in njegov šarec je pričel svojo pesem. Ležal je skoraj izven jarka med kupom prsti in spuščal rafal za rafalom v polkrogu v najbližjo maso ljudi.

„Juriš, juriš... Bele svinje, podajte se! Juriš,“ je prevpilo streljanje.

Partizani so napadali z vseh strani. Za Bičkovno strojnico so se oglašile še druge. Z brzostrelkami so se mešali poki pušk.

Okoli bunkerja je nastala gneča. Pomagač je Bičku komaj sproti podajal šaržerje z municijo; tako hitro jih je praznil. Val napadalcev je že skoraj visel na zunanji žici. Hotel je za vsako ceno zaustaviti partizanski

juriš in preprečiti partizanskim minerjem dohod do žice, kjer bi z dinamitom raztrgali zunanjo oviro. Hladno je meril v naraščajoče vpitje. Cev se je hitro premikala od leve proti desni in nazaj.

„Municije,“ je samo vpil pomagaču.

Med žico so priletele prve ročne granate.

„Minerji so skoraj gotovo na žicah,“ je bil Biček siguren. „Umik bo kmalu, ker ne bomo mogli vzdržati tega pekla... Partizane bomo imeli kmalu med žicami in v jarkih.“

Vencelj je na drugi strani bunkerja s sigurnimi strelji podiral najbližnje sence ob žici. Nastajajoče vrzeli so znova mašili partizani, ki so napadali preko trupel svojih mrtvih tovarišev. Obroč okoli bunkerja se je vedno ožil in zunanja žica je zletela na več mestih v zrak. Domobranci so s težavo zaustavljali partizanski prodor.

„Granate,“ je zarjul Biček, ko je pomagaču za trenutek zmanjkalo municije, ker je moral skočiti v notranjost jarka po nove kasete. Zalučal je prvo... drugo...

Ostali domobranci so mu sledili. Bombe so letele v gnečo, ki je nastala pri mreži. Bombe so raztrgale več partizanov in nekoliko zaustavile pritisk. A ne za dologo. To je dobro vedel Biček — in tudi vojaki.

Pomagač je padel ob njega z novimi kasetami in z rezervno cevjo, ki jo je mrzlično zamenjal.

„Juriš, hura, juriš,“ je zavpil. „Za menoj,“ se je pognal iz jarka proti zunanji meji. Za njim so bili še štirje domobranci.

Skočil je na mrtve partizane in skoraj leže podiral prihajajoče partizanske minerje. V nekaj skokih so bili pri zunanji oviri in skočili skozi široko vrzel izven žičnih ovir. Domobranci so hitro zavzeli obe strani luknje in podirali iznenadene partizane.

„Na juriš, hura,“ se je sedaj razlegalo na vseh straneh bunkerja.

Ko so to videli ostali domobranci, so skočili iz jarkov in pomedli s partizani v notranjosti žične ograje, nato pa jih vrgli proč od žice.

Partizani niso pričakovali domobranskega protinapada, ker so bili sigurni, da bo bunker padel v najkrajšem času. Protinapad jih je zmedel in morali so se umakniti.

Biček je sedaj videl ugodni trenutek za umik in zapovedal: „Poberte vso municijo in vse orožje! Izpad v vas!“

Municije ni bilo veliko več, ker je po štiri urnem peklu pričelo vsega zmanjkovati.

„Ste vsi?“ je zavpil zadnjemu domobrancu, ki je lezel skozi raztrgano žico.

„Sem zadnji,“ mu je odgovoril Vencelj. „Ranjence imamo že v sredi. Municijo smo pobrali vso, kar smo je imeli pri roki.“

Tedaj sta zleteli v nočno nebo rdeča in bela raketa in razsvetlili velik pas ob robu poti in gozdu. Tja so Biček in bližnji domobranci najprej užgali. Tekli so sklonjeni proti Oglarjevi hiši. Domobranci na položajih so jih opazili in močna patrola jim je prišla naproti.

Izpad je bil končan...

Partizani so zasumili, da se domobranci pripravljajo na izpad. Z novo pregrupiranimi enotami so znova navalili na bunker. Prve je še sprejel Bičkov šarec in jih za trenutek ustavil. Nakar se je potegnil za odhajajočimi domobranci proti Oglarjevi hiši. Partizani so bili kmalu v bunkerju in ga zasedli.

Tedaj se je pričel boj proti Oglarjevi hiši. Partizani so pričeli zasedati položaje in se pripravljati na nov juriš. Svoje klešče so trdneje zaprli okoli postojanke.

„Ranjence naprej,“ se je glasilo povelje in patrola jih je spremila v vas. Vodil jih je Vencelj, ki je takoj poročal nastali položaj poveljniku Kernu.

„So težko ranjeni?“ je vprašal poveljnik.

Vencelj je odgovoril: „Dva smo nosili... eden je šel sam.“

Poveljnik je pogledal na uro. „Nagiblje se že na eno, a borba ne ponehuje, marveč se še stopnjuje. Sedaj ste pri Oglarjevi hiši,“ je nadaljeval. „Imate še dovolj municije? — Tja se bo sedaj obrnila vsa teža boja. Tam vas bomo lahko podpirali z bacači, kakor podpiramo Iztoka v zgornjem bunkarju. V največjem navalu smo jih zaustavili z minami. Ako se vam je mogoče sedaj vrniti na položaj, povej višjemu naredniku Riču, da naj on prevzame vodstvo boja pri hiši in brani, dokler je po njegovi razsodnosti mogoče. Pomoč za bacače naj bosta dve beli raketi v presledkih dveh minut. — Moje čestitke in pozdrav vsem.“

Vencelj je odšel k patroli. S težavo so se prebijali proti robu vasi in tam čakali ugodne prilike, da se vrnejo nazaj na položaj. —

Partizanske klešče so vedno bolj sklepale obroč okoli vasi. Prišli so s hribov med njive in se počasi bližali robovom prvih sadovnjakov. Lijaki težkih min so bili pripravljeni zakloni za strelce. Previdno so šli proti hišam, dokler jih ni domobranski ogenj ustavil v previdni razdalji.

Po eni uri zjutraj je napad na mah pojenjal in znova so zapele mine. Na vrsti sta bili leva in desna stran vasi. Partizani bi s prerezom vasi na dva dela razbili domobrance na dve skupini in jih veliko lažje uničili. Po enournem bombardiranju vasi, ko so mine odnašale strehe in omet ter rušile okna, so se partizani približali tako blizu, da se je boj pričel z brzostrelkami in ročnimi bombami.

Partizani so napadali z najboljšimi četami. Pognali so dve brigadi v napad; eno na desno, drugo na levo stran vasi. Napasti so hoteli sinkronizirano, obenem in na vseh straneh.

„Napad ne sme ponehati, dokler ne prodremo sovražnih položajev,“ se je glasilo partizansko povelje.

Partizanski kurirji so takoj sporočili edinicam, da je padel spodnji sovražni bunker in da je imel sovražnik mnogo mrtvih in ranjenih. Zaplenjenega je bilo tudi veliko sovražnikovega orožja in municije. V hribu se je oglasila harmonika. Njen hripav glas je dajal poguma odhajajočim partizanom.

Poveljnik IX. korpusa je s svojim štabom stalno sprejemal poročila iz borbe. Ni mu šlo v račun tako visoko število mrtvih in ranjenih, ki jih imajo že mnoge edinice.

„Spričo našega težkega orožja imamo preveč izgub. Beli se borijo kakor levi,“ je govoril okoli stoječim. „Nocojšnjo ali jutrišnjo noč moramo izsiliti zmago, ker bodo sicer dobili pomoč.“

Vsi navzoči so soglašali.

„Bela postojanka mora pasti za vsako ceno!“ je končal poveljnik IX. korpusa.

Ko se je pričel znova napad z minami, je stotnik Kern takoj vedel, da bo sledil glavni napad na boke vasi. Iz postojanke je potegnil vse razpoložljive rezerve in sam prevzel obrambo desne strani vasi. Levo stran je prevzel vodnik Peter.

Odpri se je pekel.

„Ničesar se ne sliši,“ je vpil vojak vojaku.

Domobranci so bili na svojih položajih in za slučaj umika tudi vedeli. Kako in kam se morajo umakniti. Toda povelje se je glasilo: „Partizane je treba zadržati, da ne pridejo v vas! Za vsako ceno!“

Vodnik Peter se je plazil od vojaka do vojaka in poizvedoval: „Kaj novega? — Bodite mirni! — Dobro merite! Štedite z municijo; če ne, jo bomo morali iskati k partizanom,“ se je smejal in dodal: „Njihovemu jurišu bo sledil naš protinapad in jim bomo pobrali municijo...“

„Si zmešan, Peter; kdo bo še za njimi letal? — Dobro bo, ako se jih bomo ubranili,“ mu je odgovoril starejši domobranec.

Peter ga je potrepljal po rami in odšel dalje. Večkrat je moral skočiti v zaklon ali se stisniti za debelo steno hiše, ko je nad njegovo glavo zapiskala mina. Mlad domobranec, ki je sinoči prestal svoj prvi ognjeni krst, ga je spremljal. Bila sta pri zadnji hiši kraj vasi in z drugimi domobranci motrila položaj. S ponehavanjem min se je pričel premik sence.

„Jih vidiš?“ je domobranec kazal Petru v daljavo na konec sadovnjaka.

Peter je previdno vstal izza debelega drevesa. „Nekaj se premika,“ je dodal in prijel spremljevalčevo mauzerico...

Strel je odjeknil; a na drugem koncu se je oglasilo: „Juriš, juriš... Bele svinje.“

Zapela je strojnica. Udarila je med premikajoče se sence.

(Sledi)

SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE DELO VSE SLOVENSKE EMI-
GRACIJE IN NIHČE NIMA PRAVICE ZASLUG. VSA PRA-
VICA JE PRAVICA REVEŽEV, ZASLUGA PA PRIPADA NA-
ŠIM MRTVIM. SLOVENSKO ZAVETIŠČE JE IZGOVORJENI
KOT POMOČI POTREBNIM SLOVENCEM.

DAROVALI SO:

Za zavetišče:

(pesov ley)

Zbirka prijateljev zavetišča

7. marca 1971	10.52
Janežič Janez, San Justo ..	10.—
Borštnik Matija rev., S. J.	55.16
Mohar Lojze, Cleveland ...	21.25
Dobiček pri kosilu v zaveti- šču 21. marca 1971	431.76
Zbirka prijateljev zavetišča 21. marca 1971	17.50

N. N., Capital 50.—

N. N., Capital 100.—

Za tiskovni sklad glasila Tabor:

Budinek Vojteh, El Bolsón .	10.—
N. N., Morón	20.—
Ga. Smilja Šimenc, Mar del Plata v spomin na pok. mo- ža Mirka Šimenc	50.—
Tekavec Ivan, Ramos Mejía	4.—
DSPB Tabor, Argentina	182.01
N. N., Florida	100.—

Correo
Argentino
Sucursal
J. L. Suárez
(Bs. As.)

TARIFA REDUCIDA
Concesión Nº 8133

FRANQUEO PAGADO
Concesión Nº 2619